

Birutė Spūdienė, Violeta Katiniienė

JEI VAIKAS NEKALBA

Birutė Spūdienė, Violeta Katiniienė

JEI VAIKAS NEKALBA

NAUJAS LANKAS
Kaunas 1996

UDK
Sp 66

*Tau, vaikuti, dovanaju
Skambia skambia kalba
Lyg varpelis, lyg žvangučiai
Jos žodeliai skamba.*

A. Matutis

Patarimai tėvams

Iliustravo B. Ulanavičienė

Ši metodinė priemonė skirta tėvams, auginantiems nekalbantį vaiką. Tėvai mokys vaiką suprasti kalbą ir kalbėti - tarti garsus, garsiažodžius, žodžius, sakinukus.

Pagrindinis vaiko kalbos ugdymo būdas - žaidimas ir suaugusiojo kalbos pamėgdžiojimas. Vaikui rodomi įvairūs daiktai, žaislai, paveikslėliai ir lyginami su šios knygelės paveikslėliais. Kartu su suaugusiuoju vaikas atlieka įvairius veiksmus ir juos įvardija. Pvz.: a - a - a mama migdo vaiką.

Vėliau mokoma pamėgdžioti gyvulių ir paukščių balsus. Tariami garsiažodžiai: ga - ga - ga (žąsis), ko - ko - ko (višta) ir t. t.

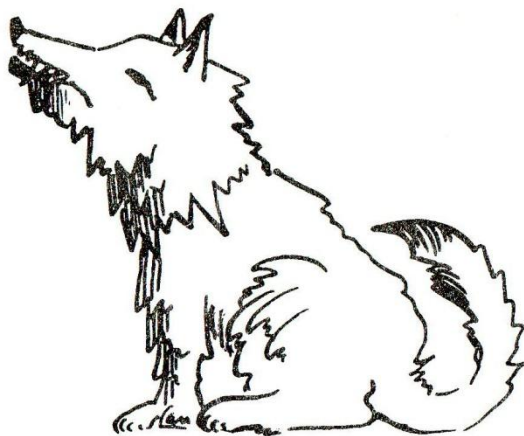

o - o - o - verkia vaikas

a - a - a - mama migdo vaiką

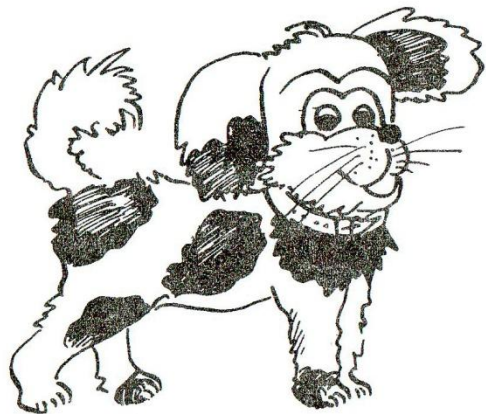

ū - ū - ū - staugia vilkas

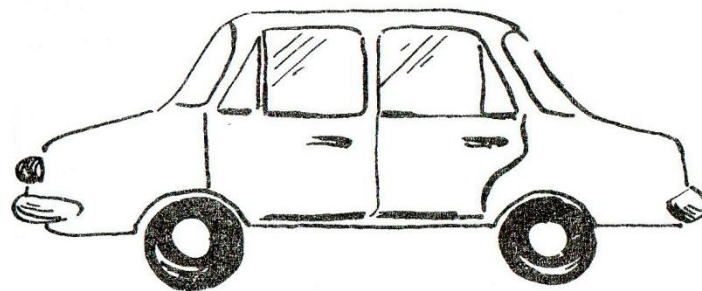

oi - oi - skauda danti

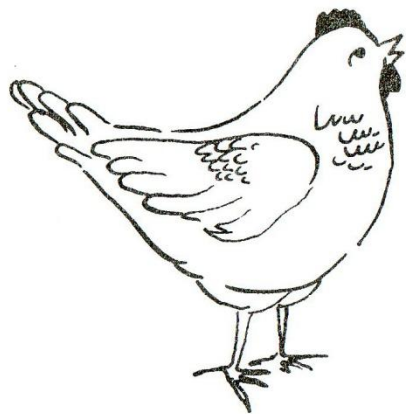

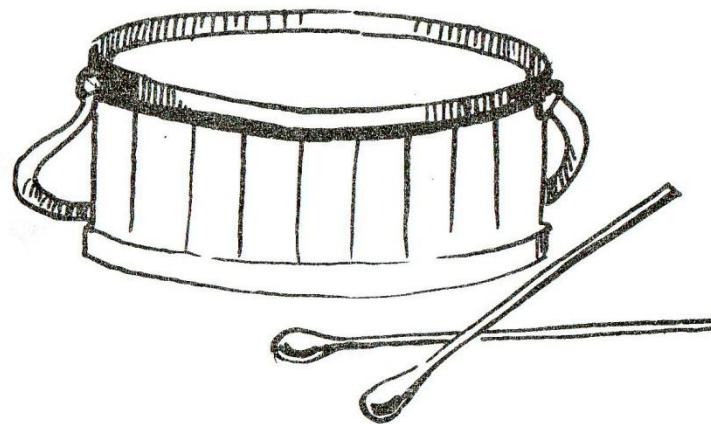
au - au - au

py - py - py

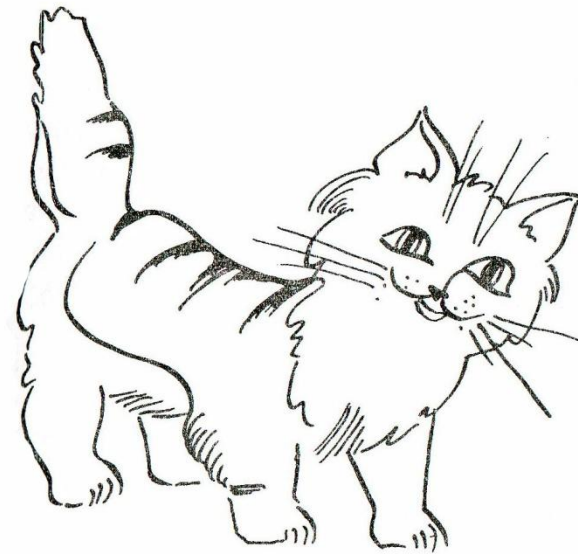
ko - ko - ko

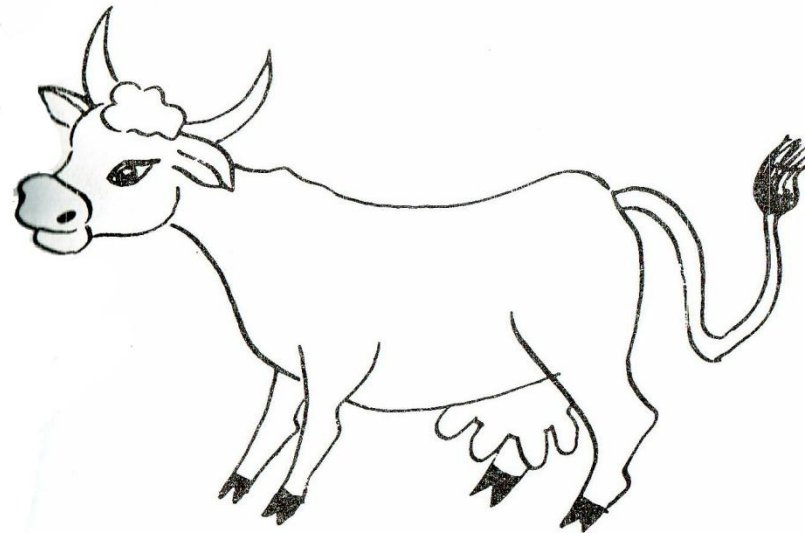
bum - bum - bum

Po to vaikas skatinamas tariamus žodžius ar santrumpas jungti į sakinius, pavartojant įvairių veiksmų pavadinimus ar garsiažodžius. Pvz.: karvė mū - mū ir pan.

Tariami lengvesnės skiemeninės struktūros žodžiai, reiškiantys veiksmus, sudaryti iš dviejų atvirų skiemenų. Pvz.: laka, bėga, ėda ir t. t. Suprasti žodžių reikšmes vaikui padeda veiksmo atlikimas ir jo įvardijimas (imk, duok, dėk ir. t. t.)

katė miau - miau

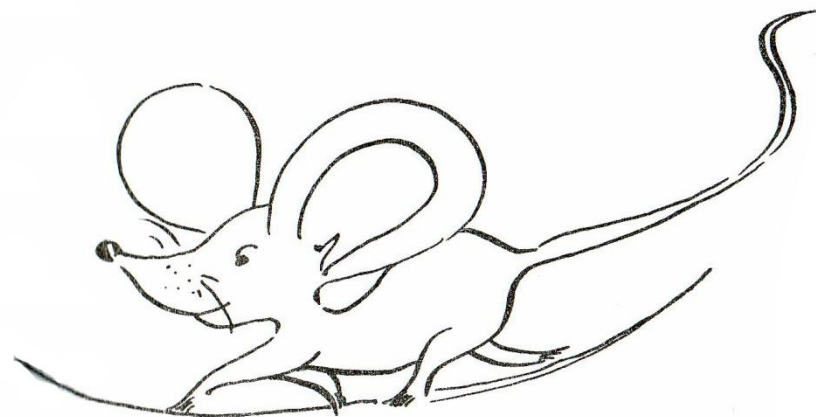
karvė mū - mū

Žodynas nuolat plečiamas vardijant vaiko artimiausioje aplikoje esančius žmones, daiktus, atliekamus veiksmus. Tai šeimos narių, vaiko žaislų, maisto produktų, naminių gyvulių, paukščių ir t. t. pavadinimai. Pradžioje su vaiku bandoma tarti žodžius, sudarytus iš dviejų atvirų vienodų ir skirtingų skiemenų. Pvz.: mama, tėtė, kėdė, pelė, katė ir t. t.

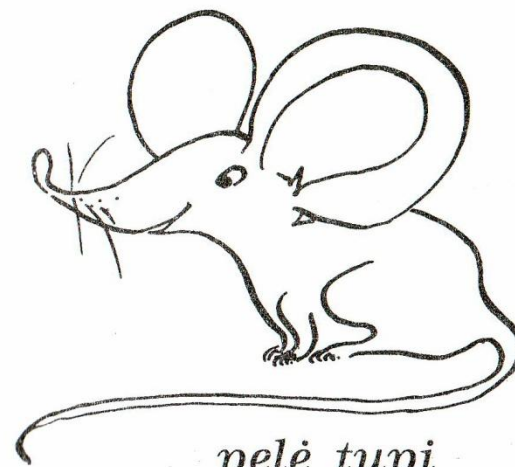
Vaikas įsiklauso į suaugusiojo tariamą žodį ir mėgdžiodamas taria jį taip, kaip sugeba ištartį: visą žodį, žodžio pradžią arba pabaigą.

Pvz.: žodį “senelis” vaikai gali tarti “nene”, “nelis”, žodį “močiutė” -”ciutė” ir pan.

Pateikiami paveiksėliai ir žodžiai tema “šeima” ir kt.

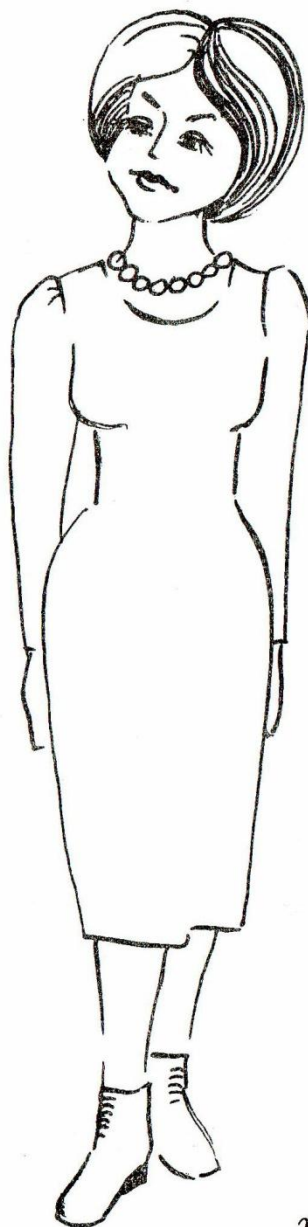

pelė eina

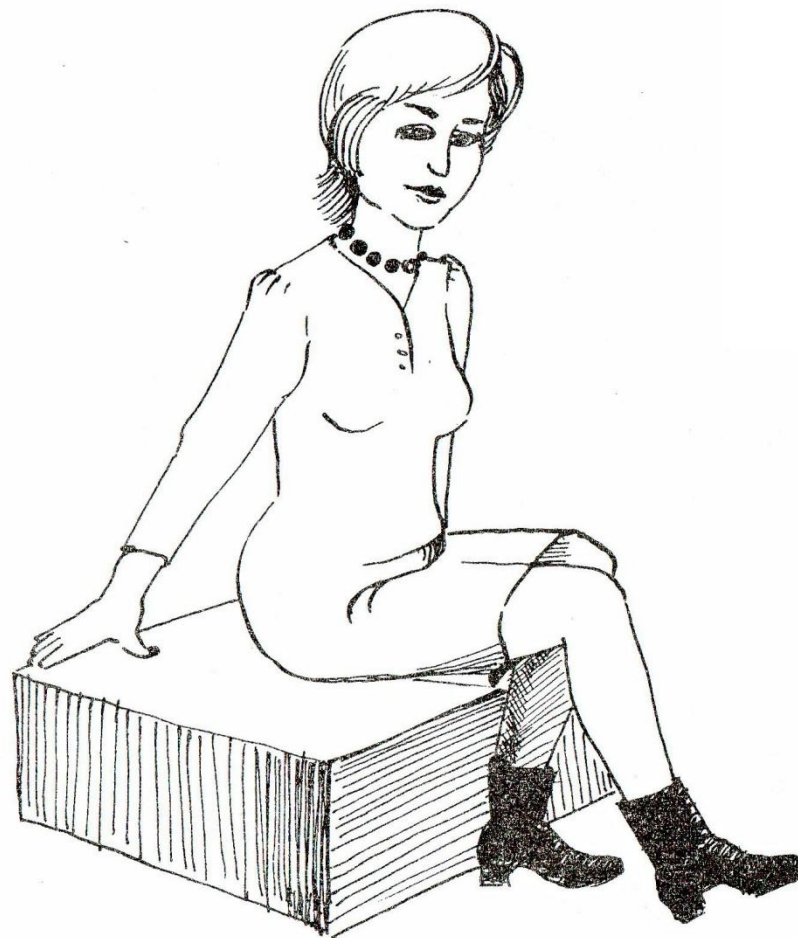

pelė tupi

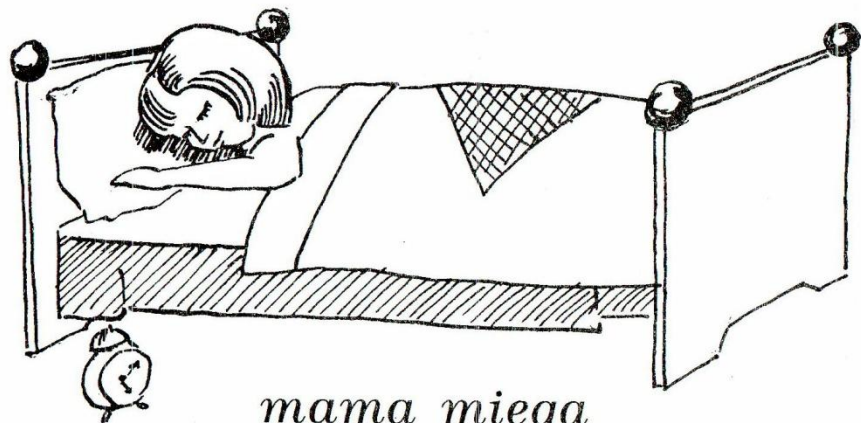

mama

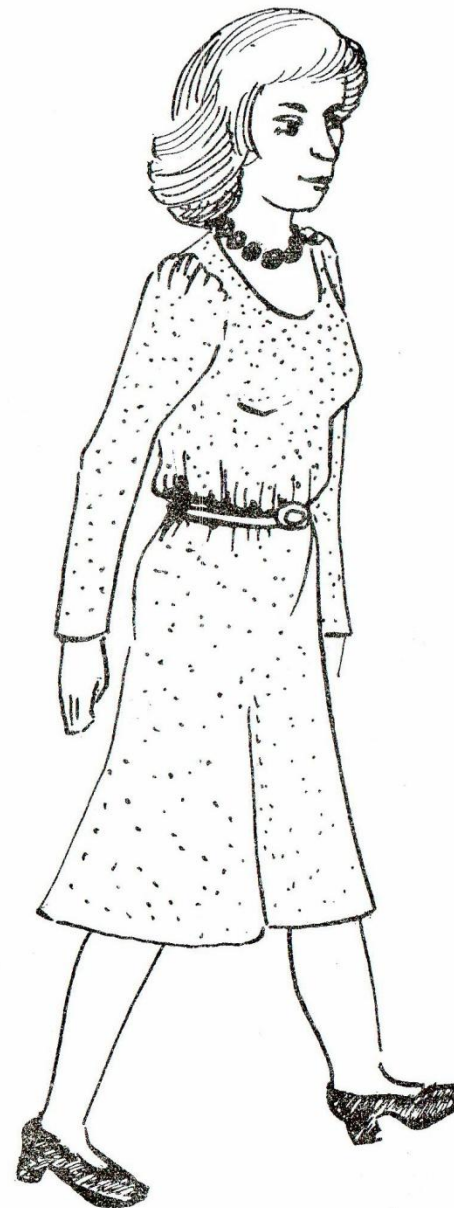
mama sėdi

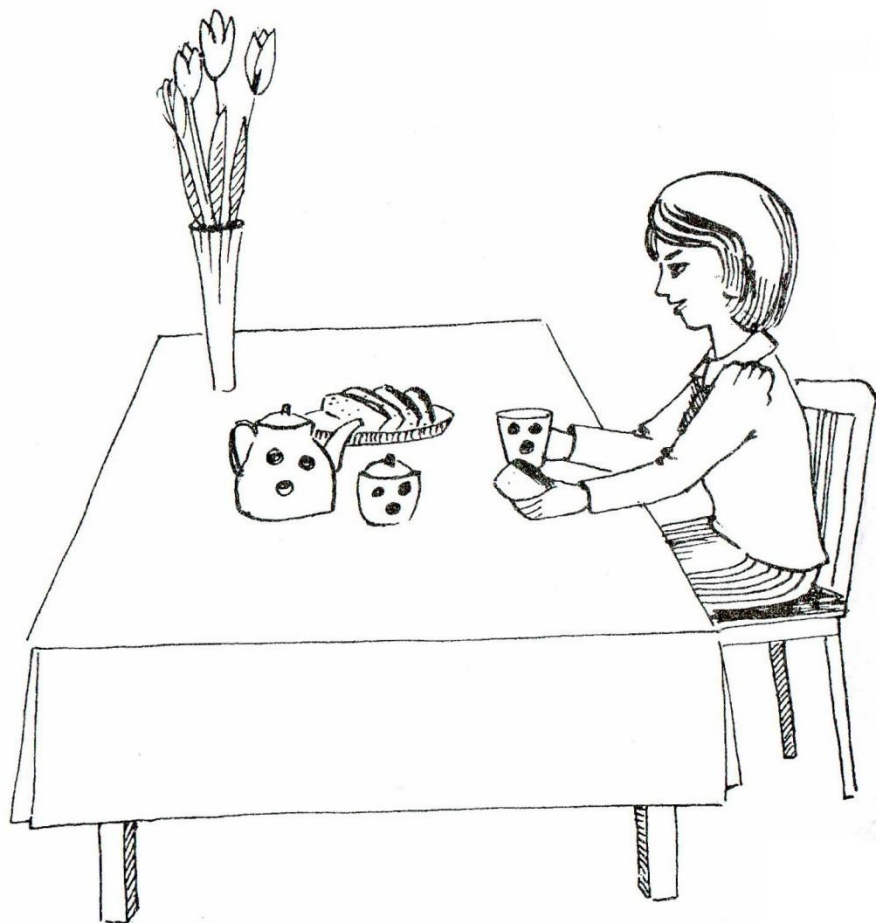
mama miega

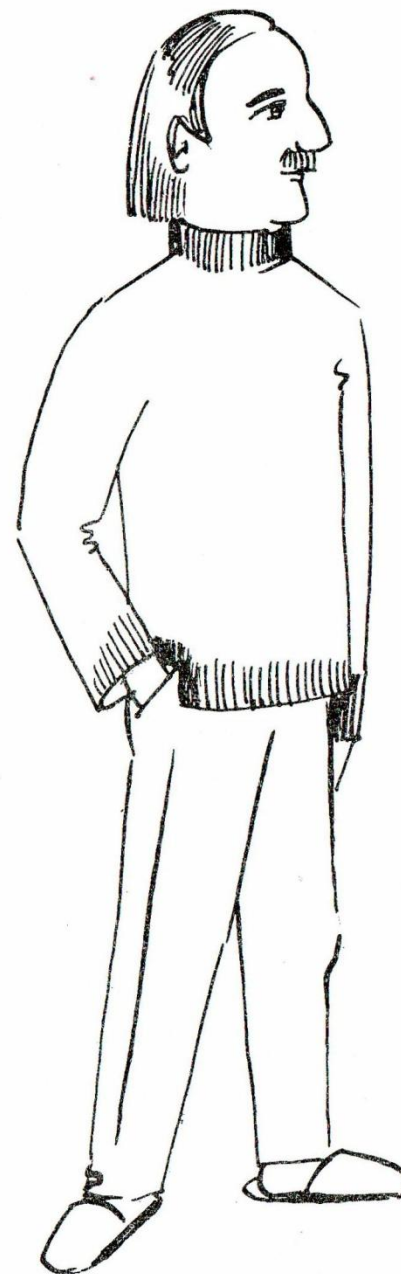
mama guli

mama eina

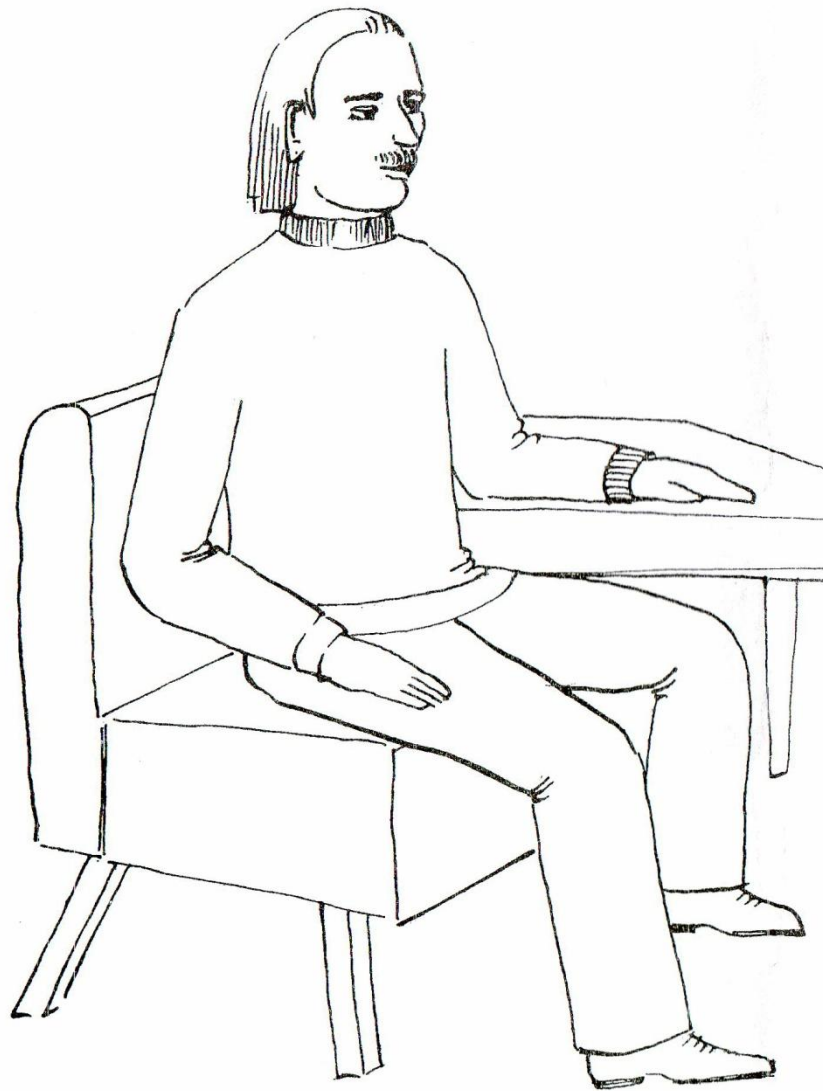

mama valgo

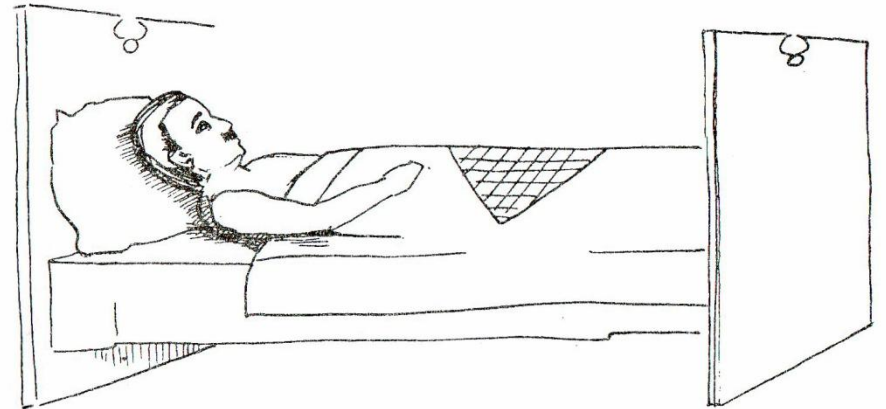

tėtė

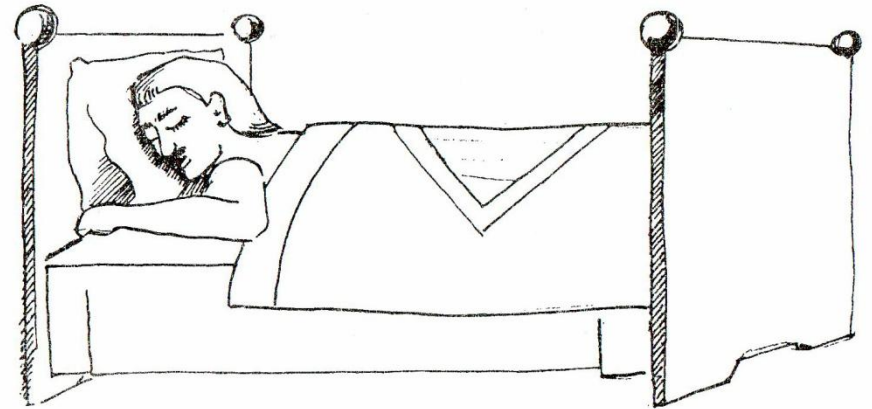

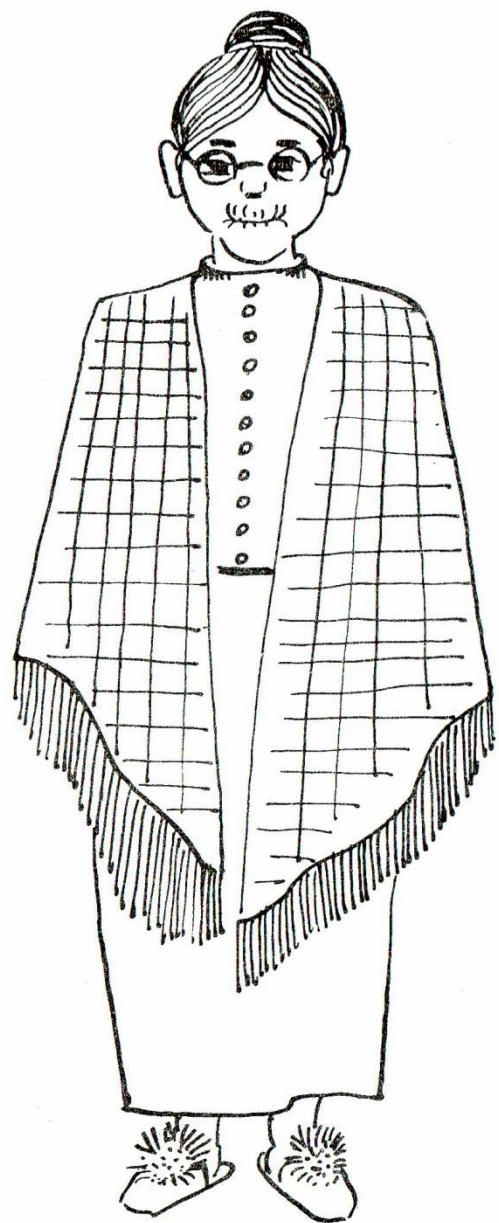
tėtė sėdi

tėtė guli

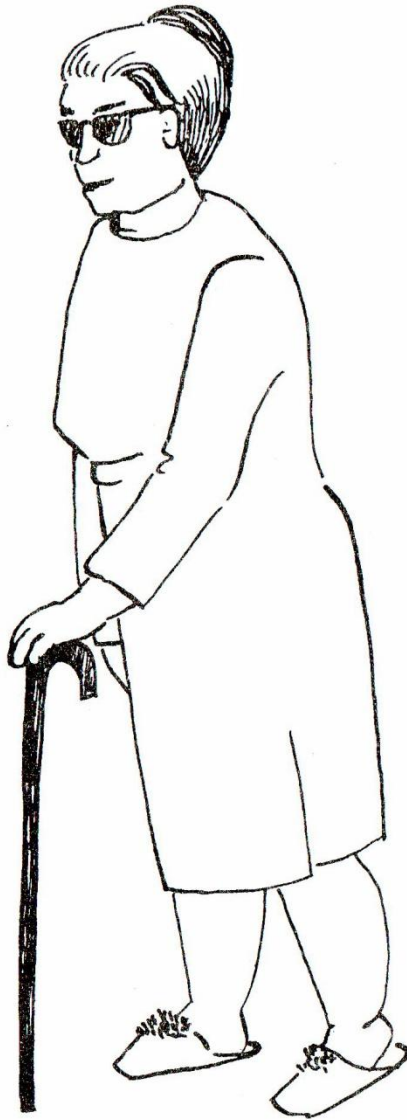
tėtė miega

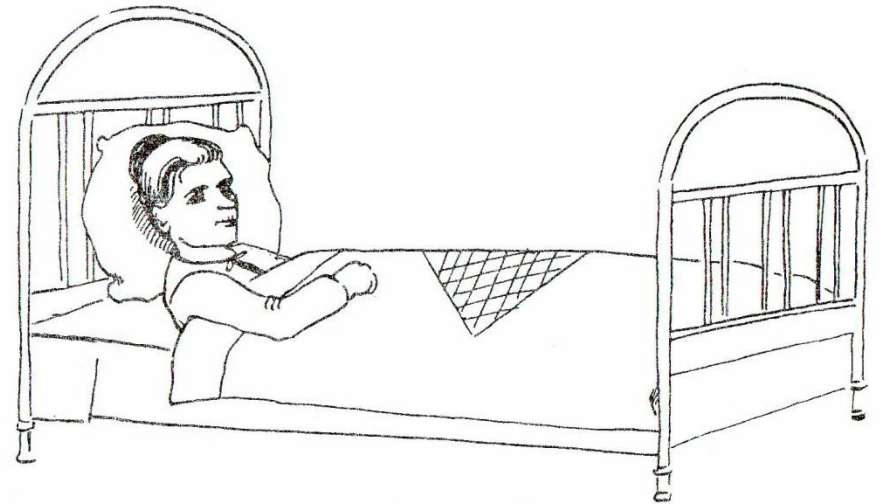
senelė

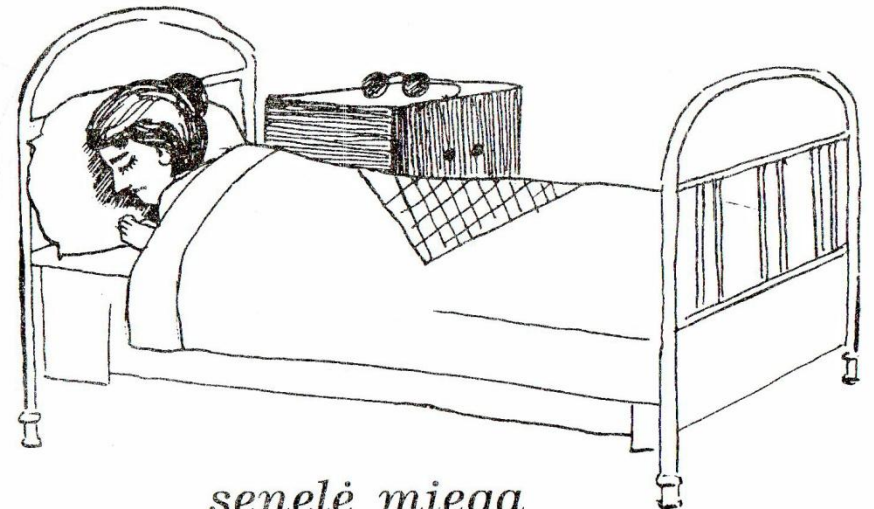
senelė sėdi

senelė eina

senelė guli

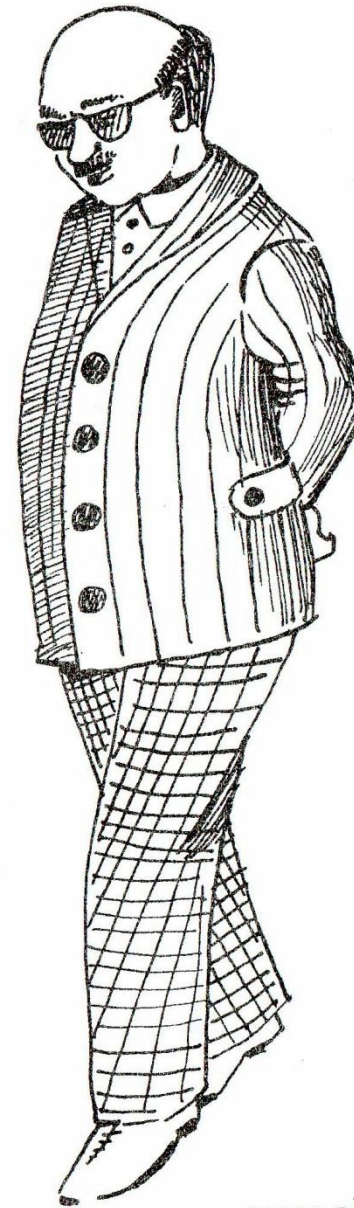

senelė miega

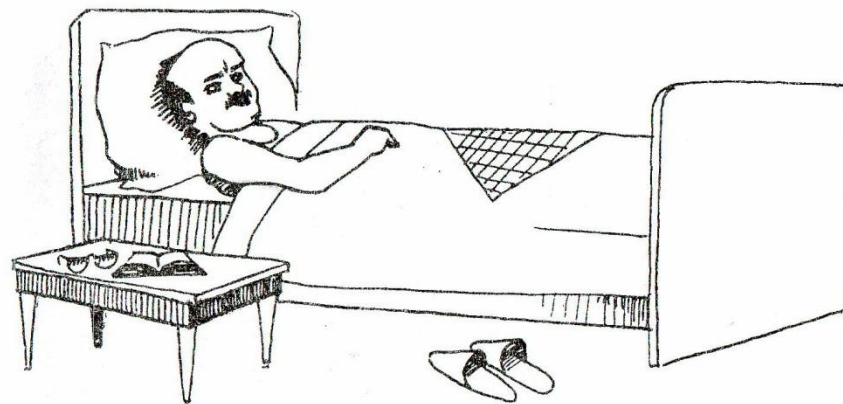
senelė valgo

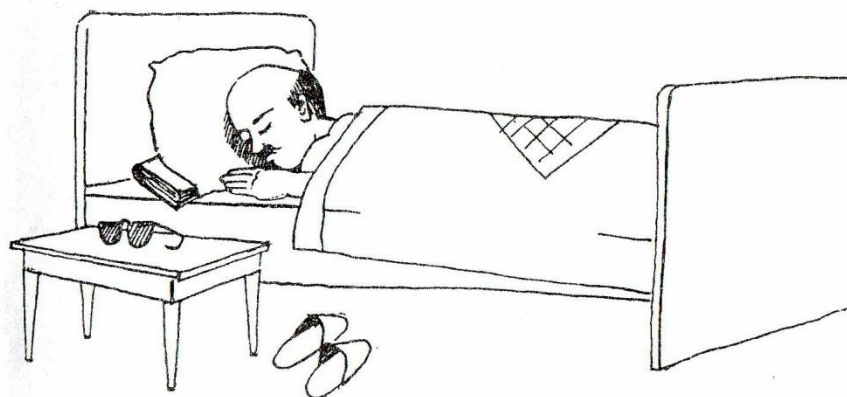
senelis eina

senelis sėdi

senelis guli

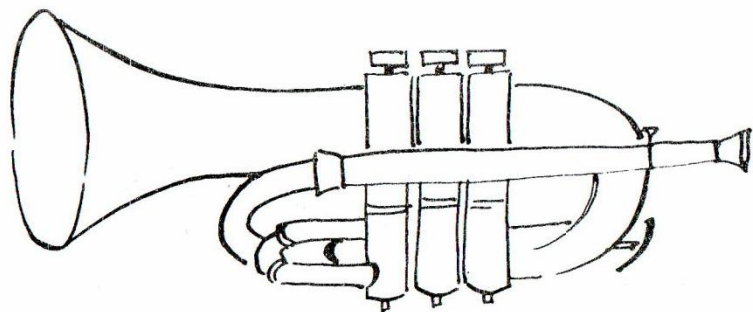
senelis miega

senelis valgo

Žaislai

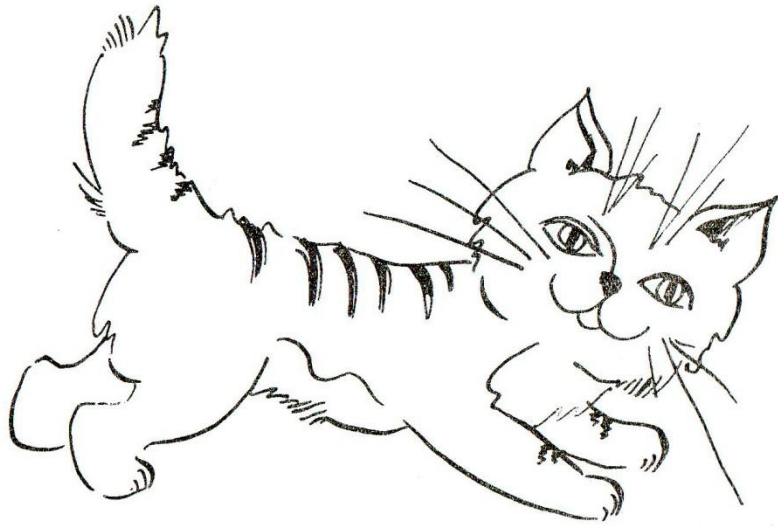
dūda

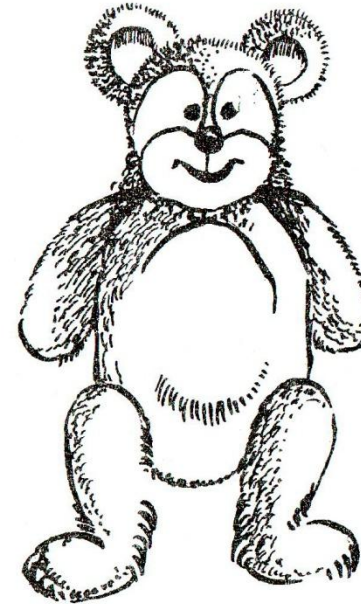
pelė

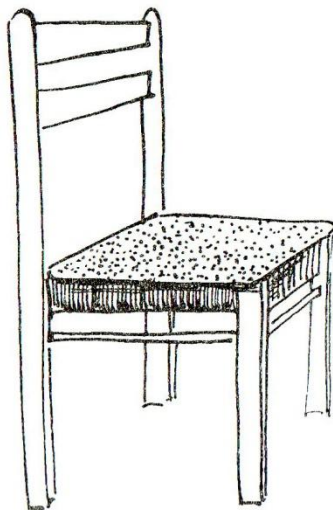
lėlė

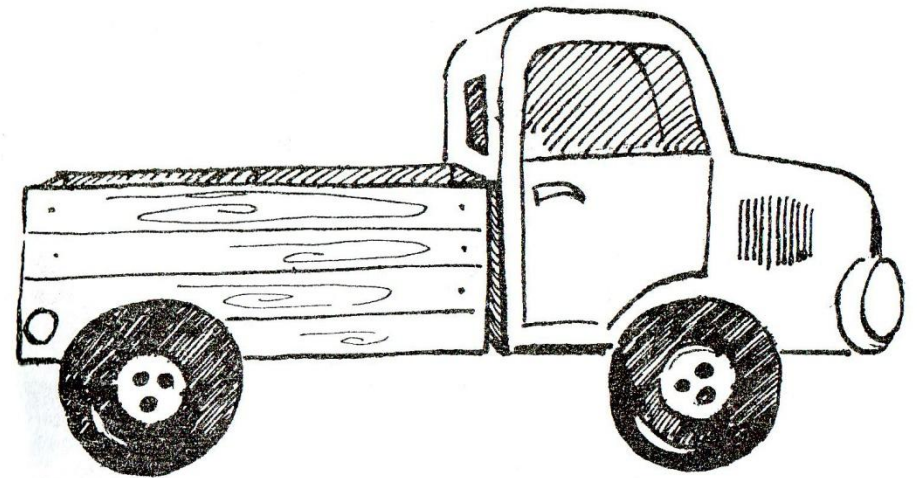
katė

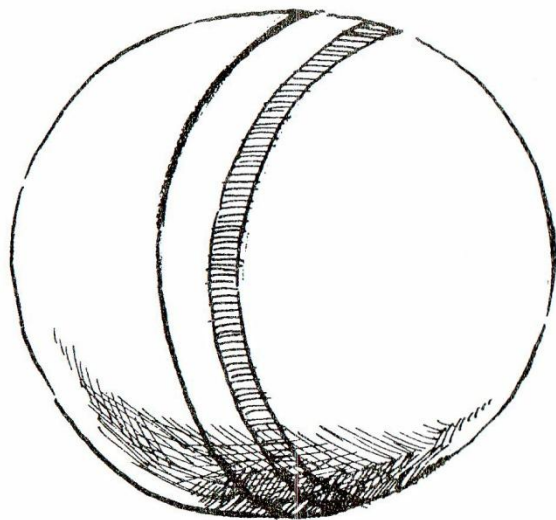
meška

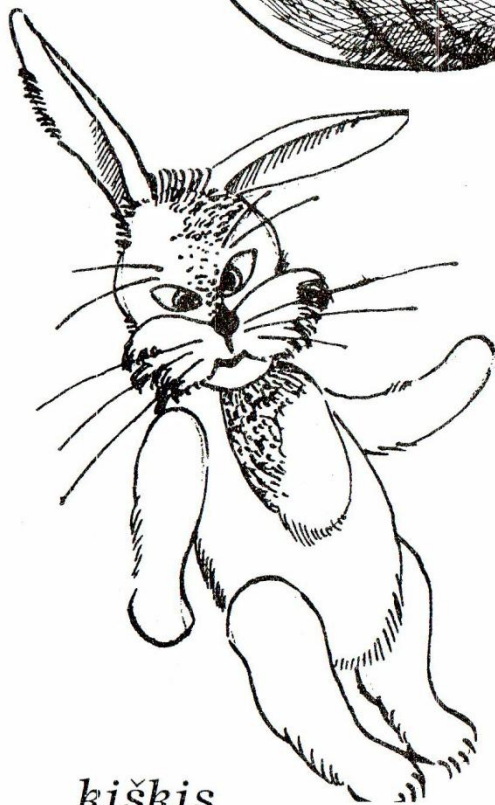
kėdė

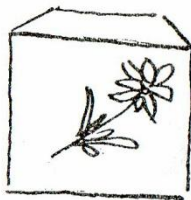
mašina

sviedinys

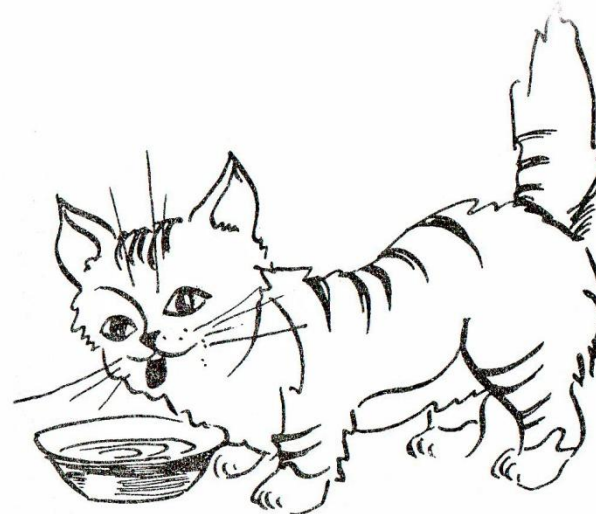
kiškis

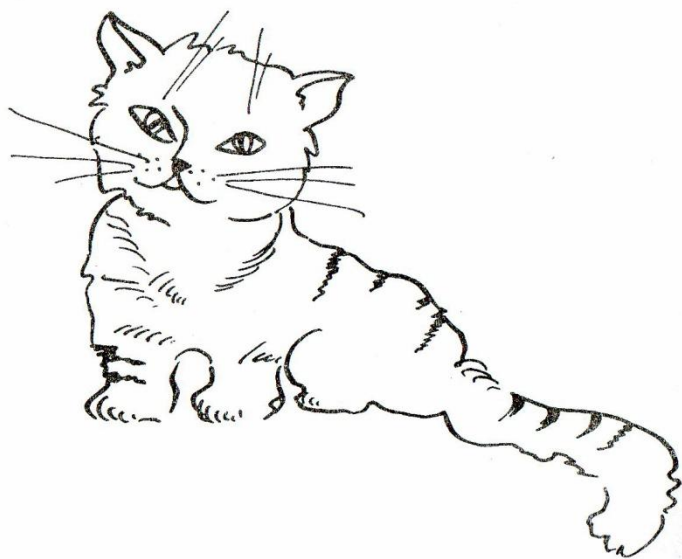
Naminiai gyvuliai

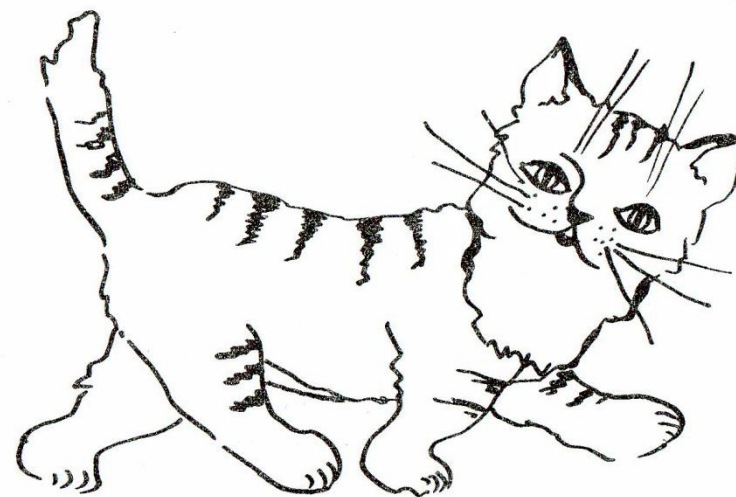
katė ėda

katė laka

katė tupi

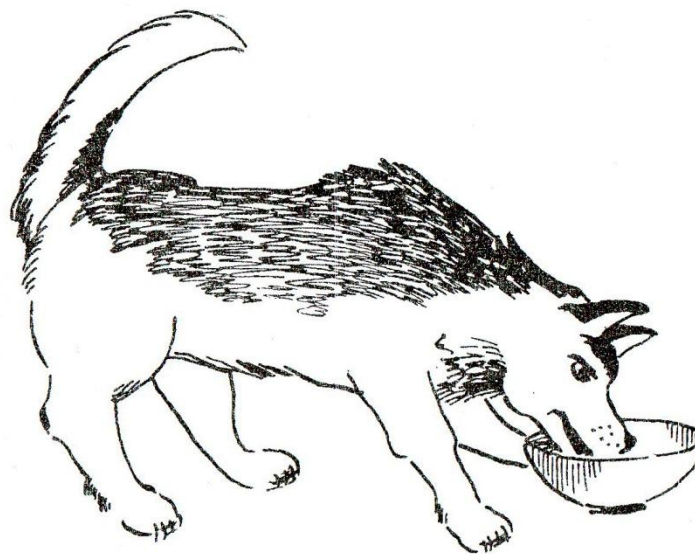

katė bėga

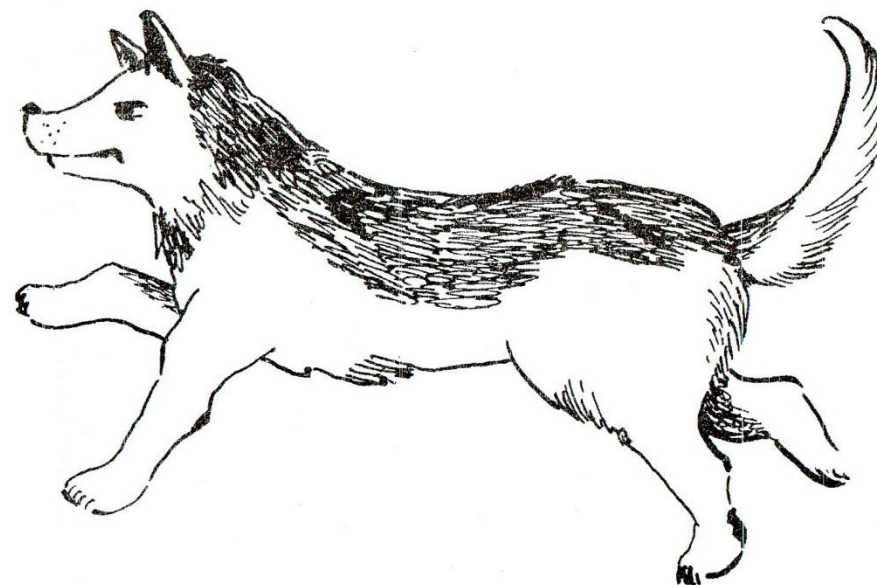
katė miega

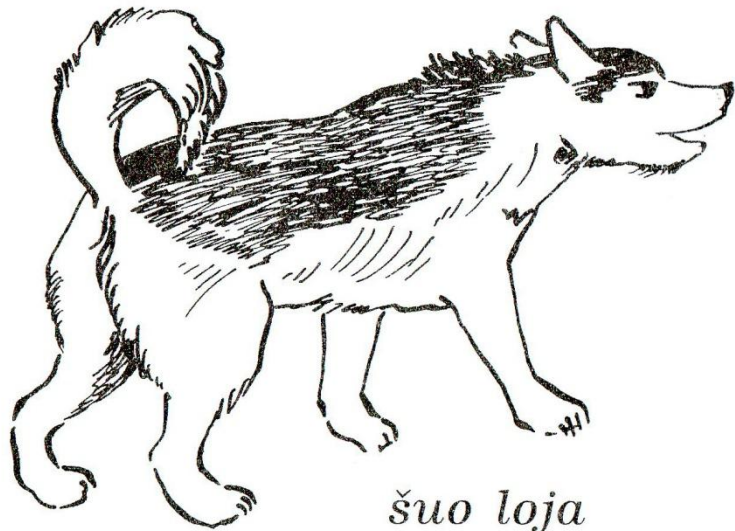
šuo laka

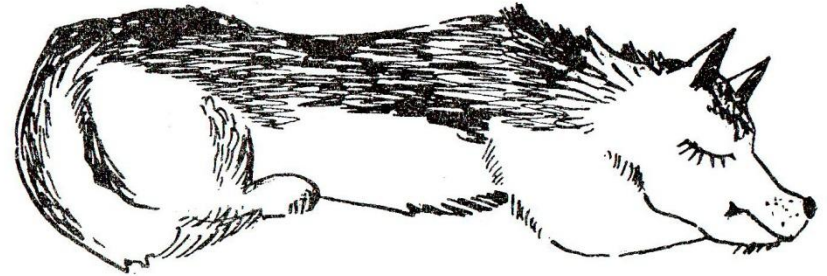
katė guli

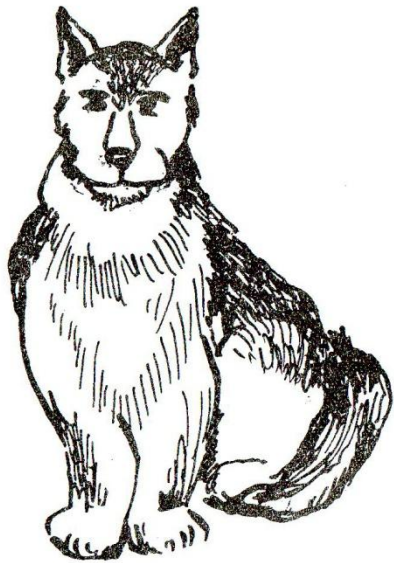
šuo bėga

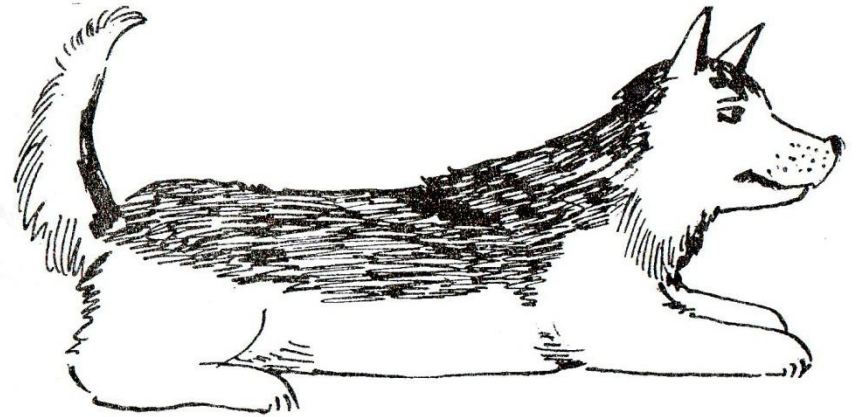
šuo loja

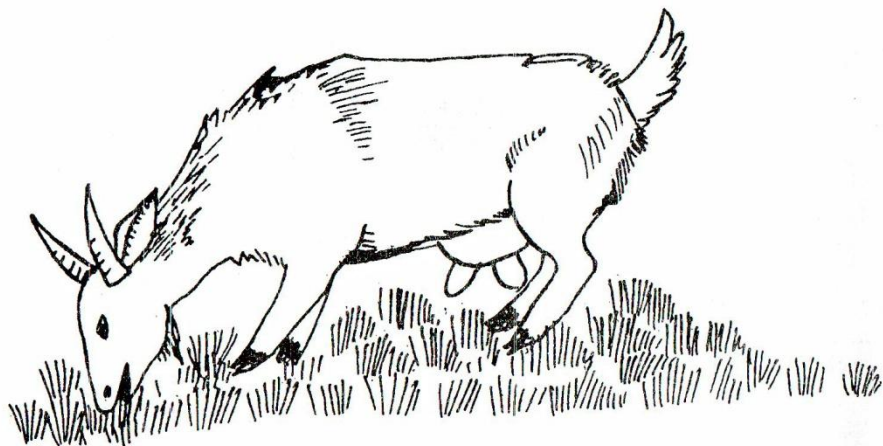
šuo guli

šuo tupi

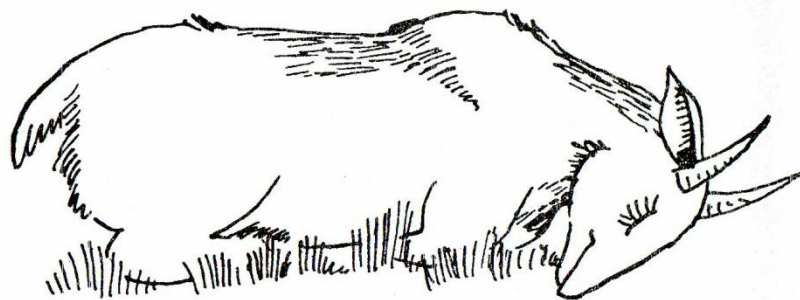
šuo miega

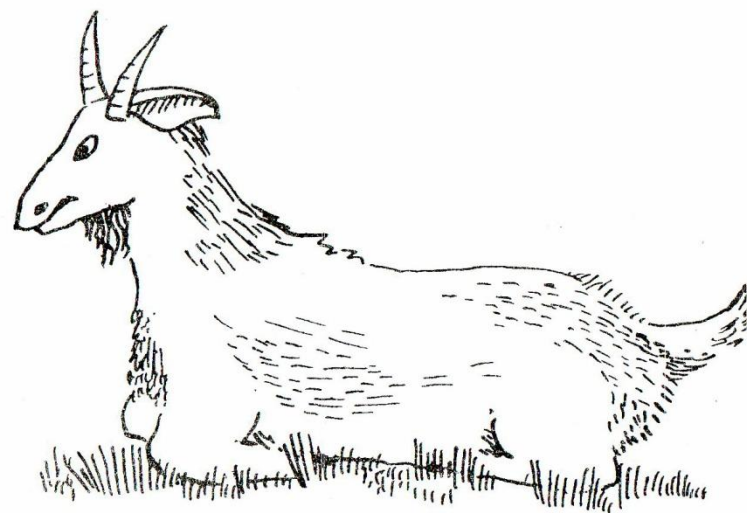
ožka ėda

ožka stovi

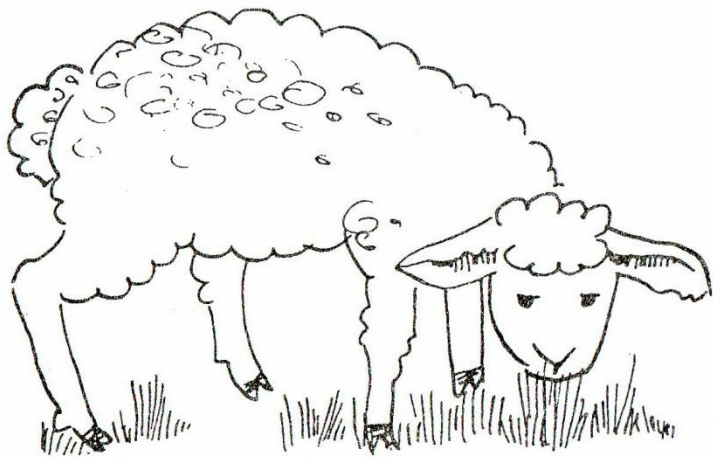

ožka miega

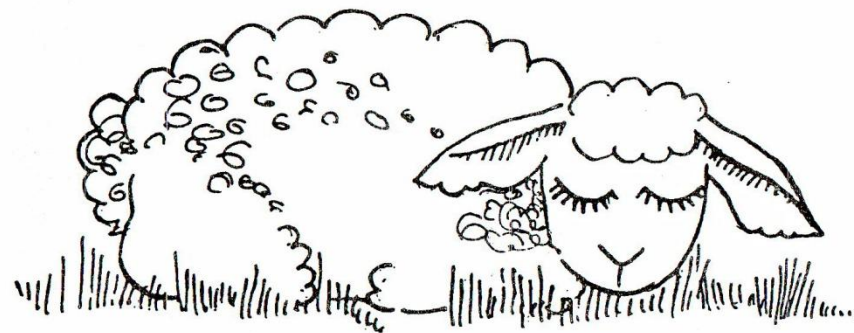

ožka guli

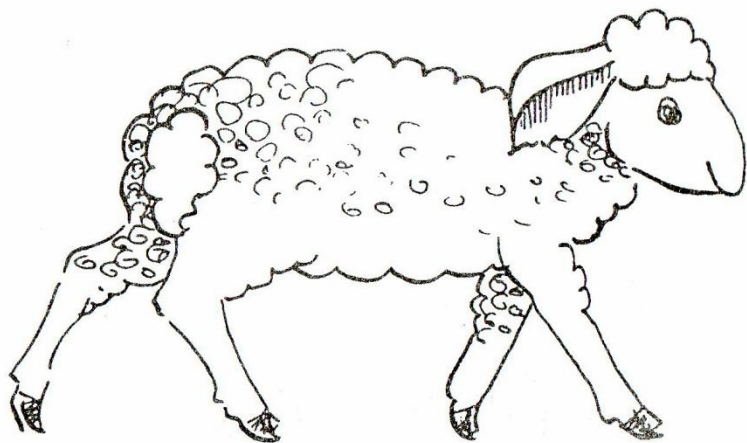

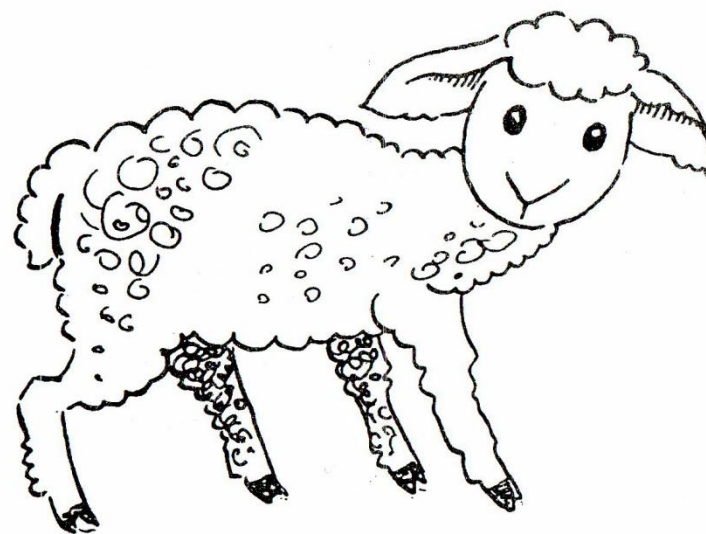
avis ėda

avis miega

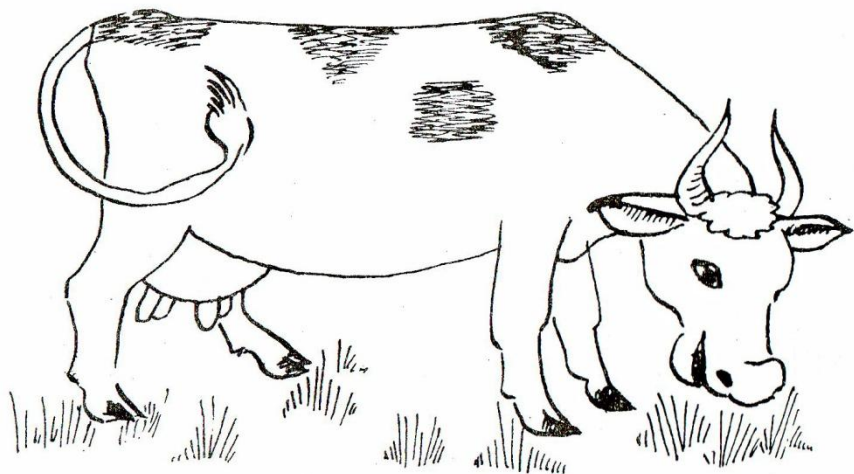

avis eina

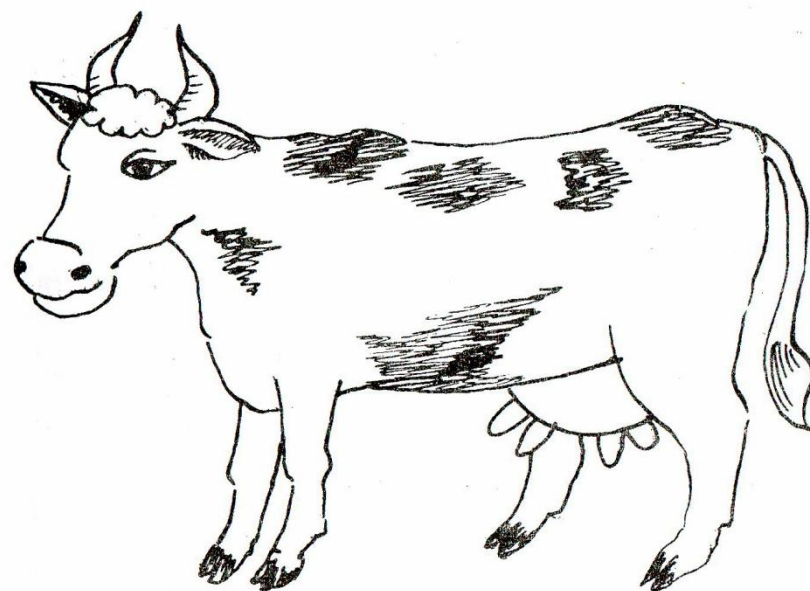

avis stovi

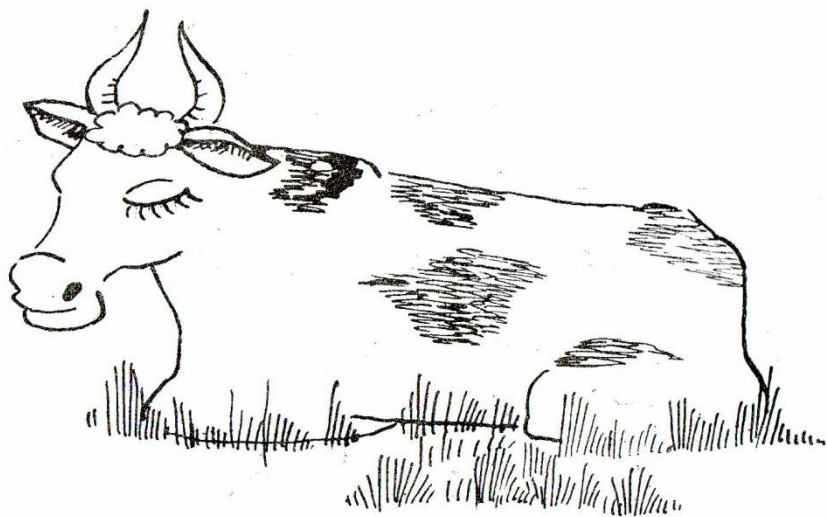

karvė ėda

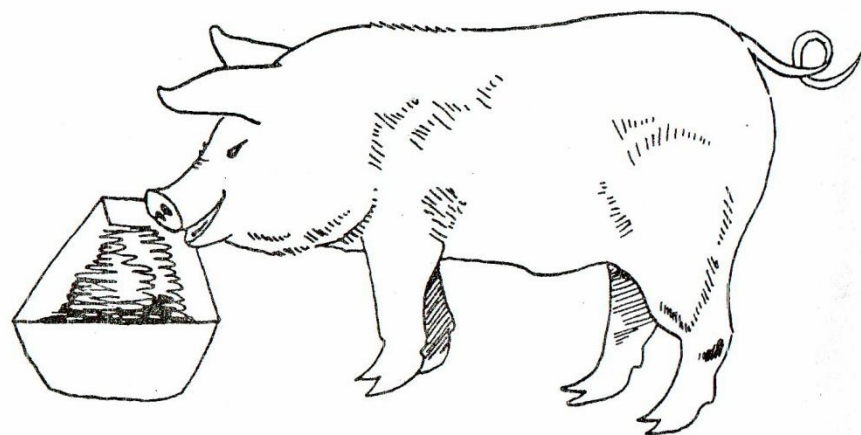
karvė stovi

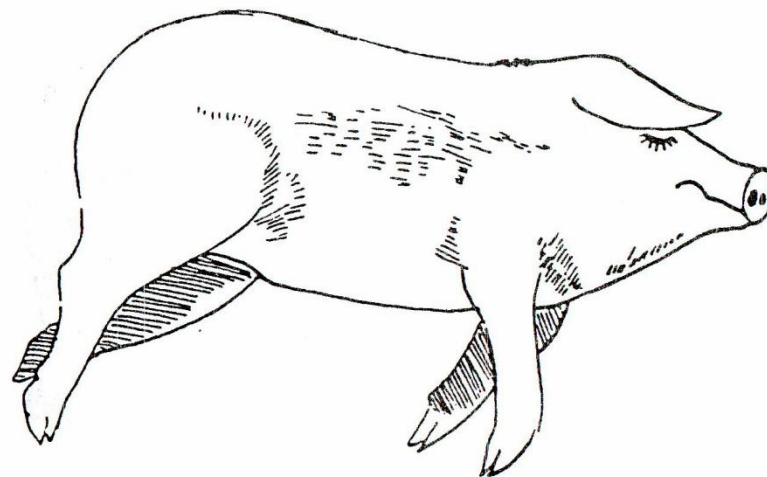
karvė miega

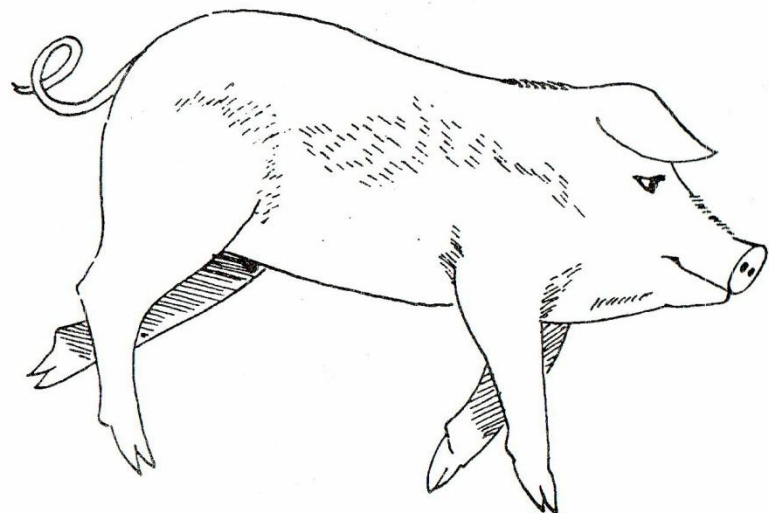
karvė guli

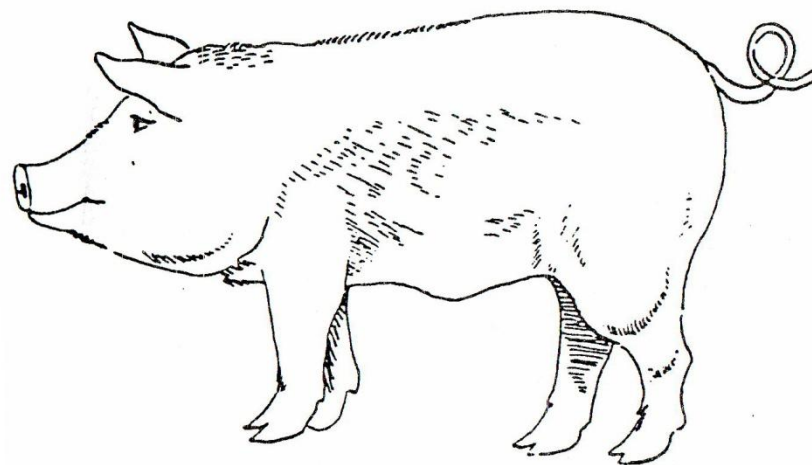
kiaulė ėda

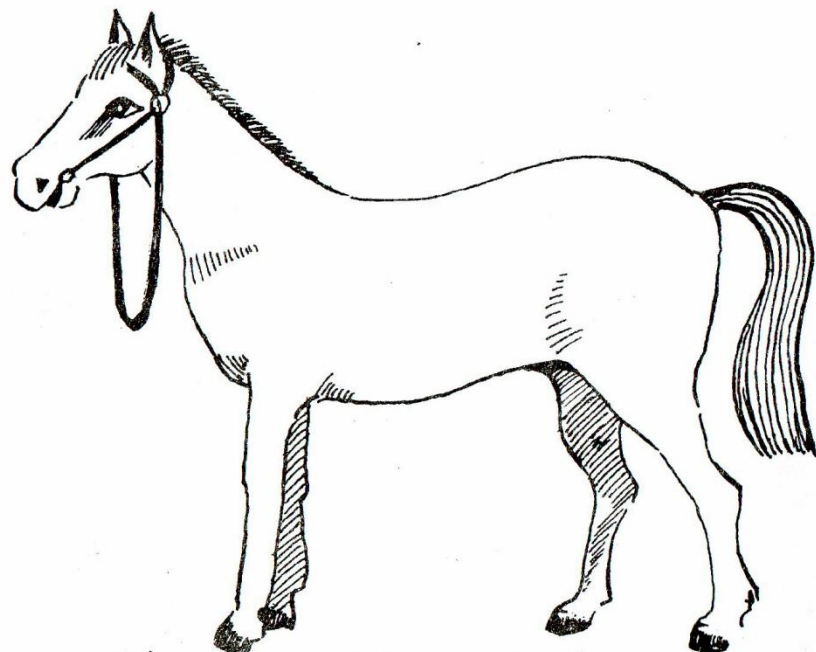
kiaulė miega

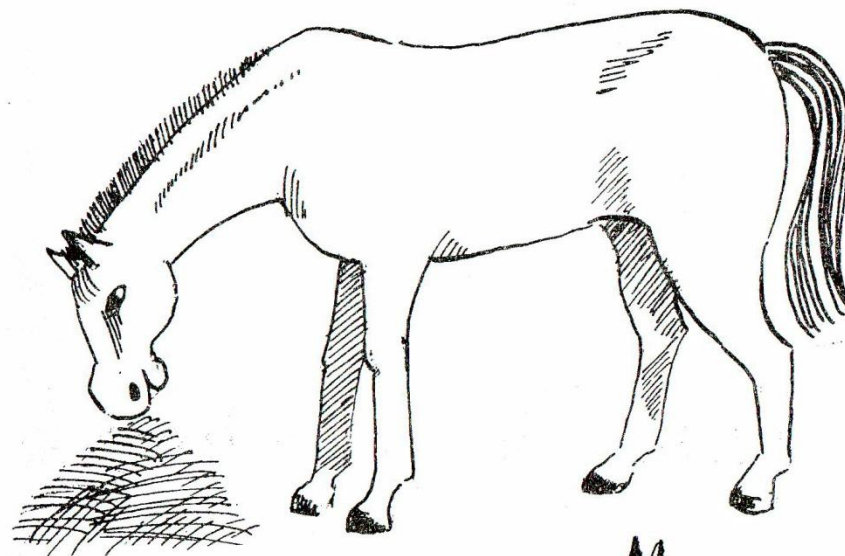
kiaulė guli

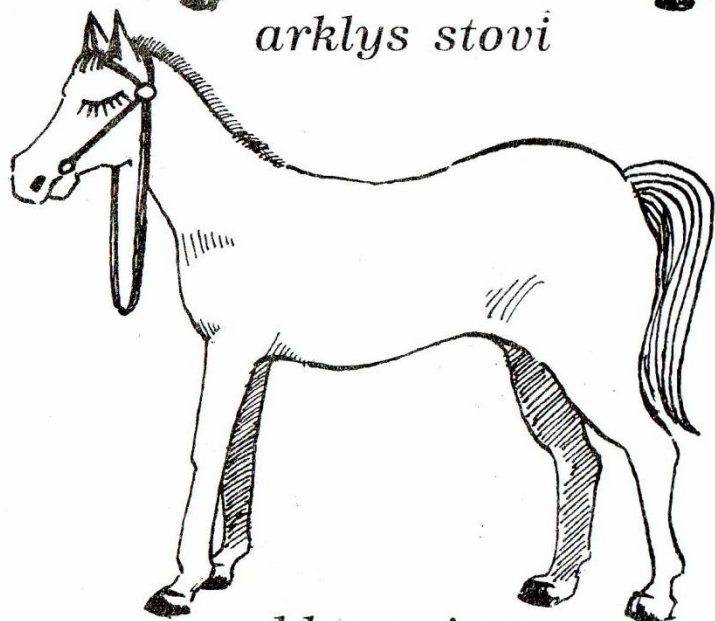
kiaulė stovi

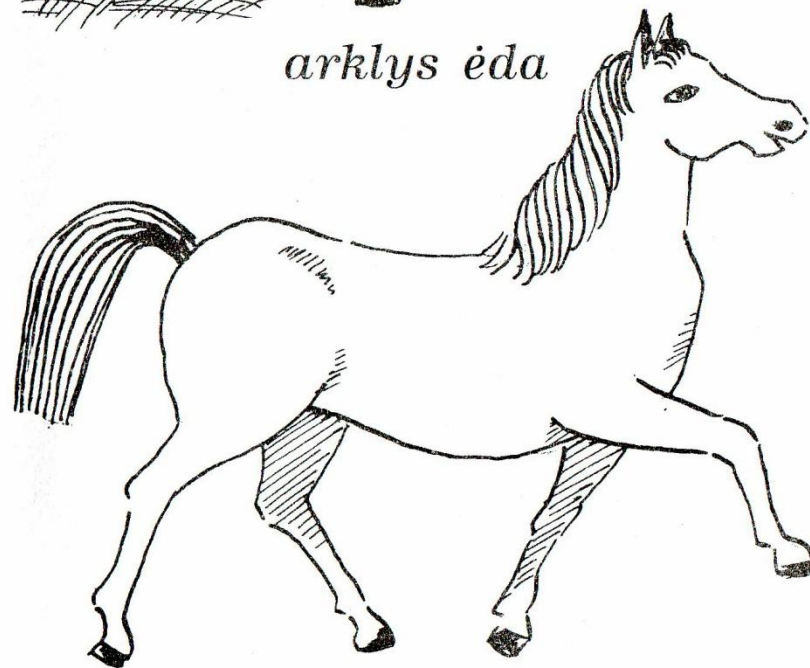
arklys stovi

arklys ėda

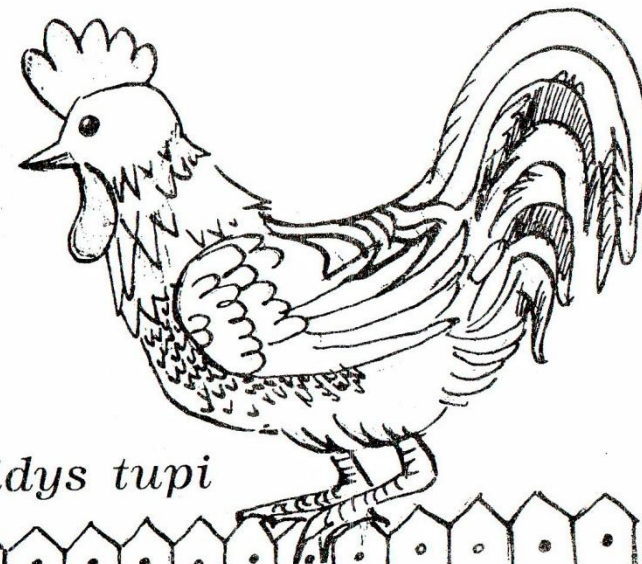
arklys miega

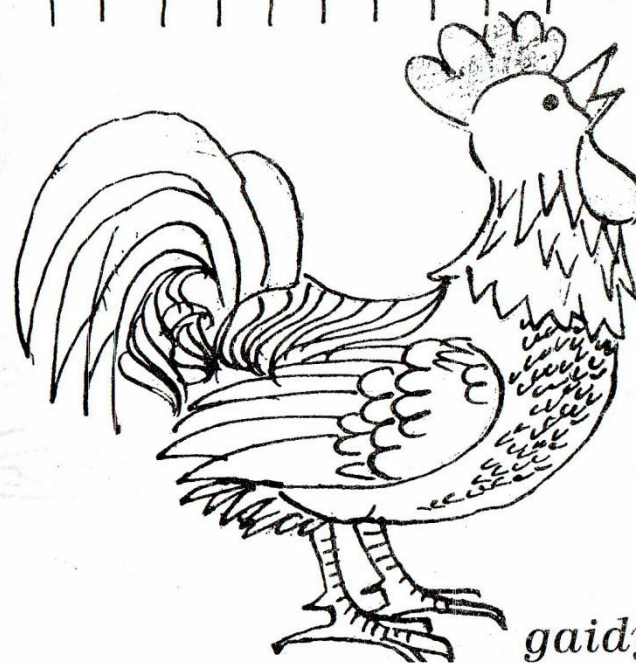
arklys bėga

Naminiai paukščiai

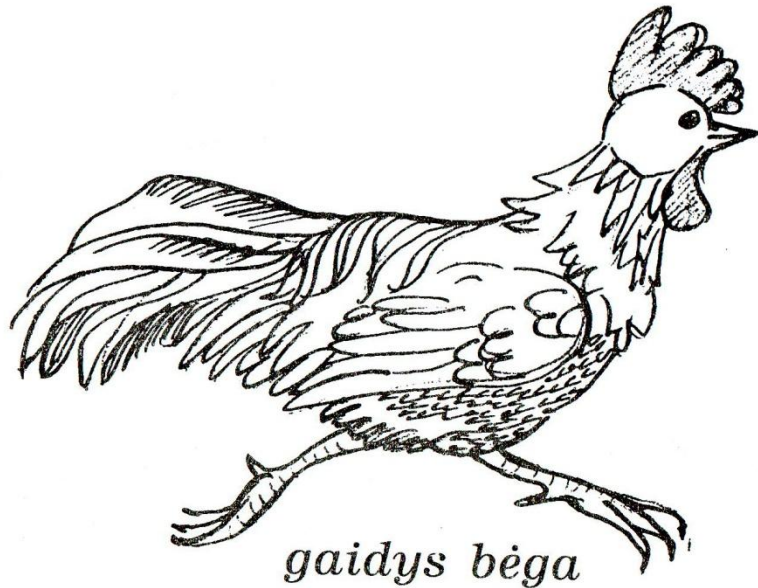

gaidys tupi

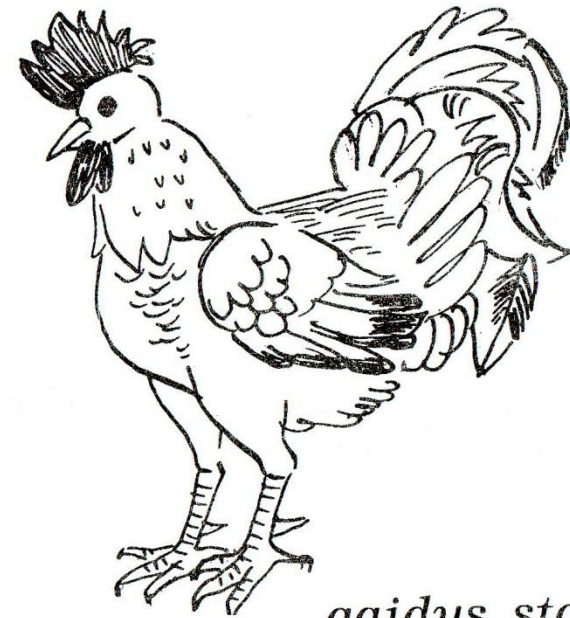

gaidys gieda

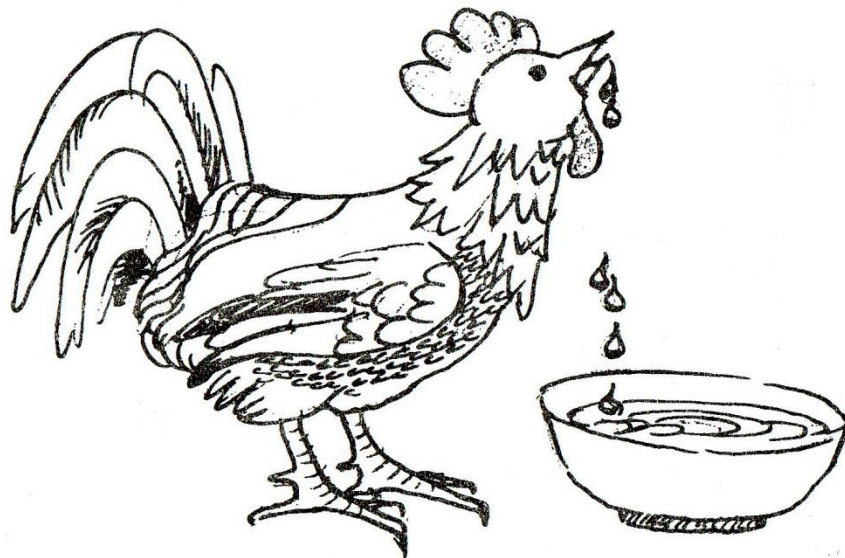

gaidys bėga

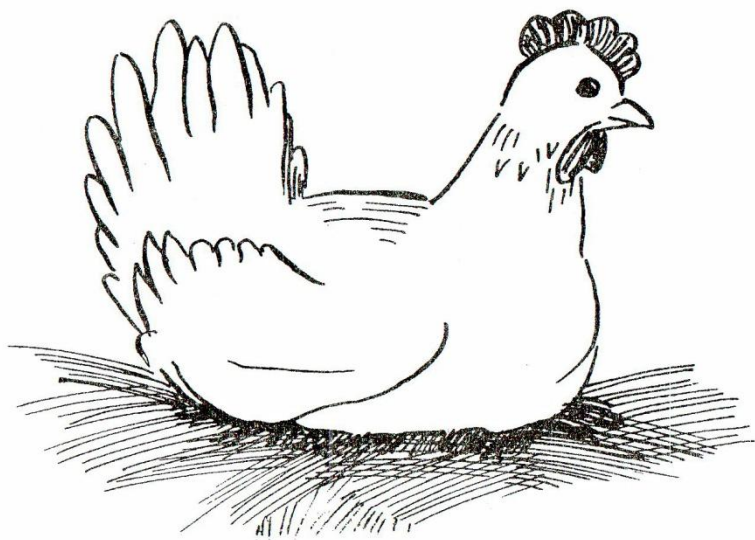
gaidys stovi

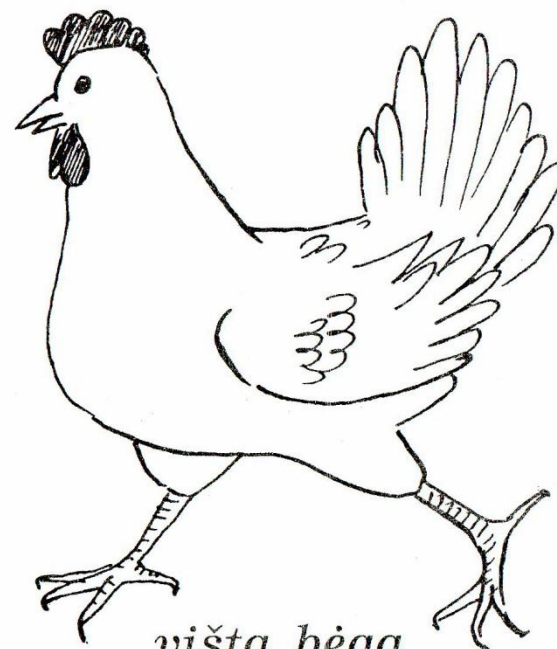
gaidys geria

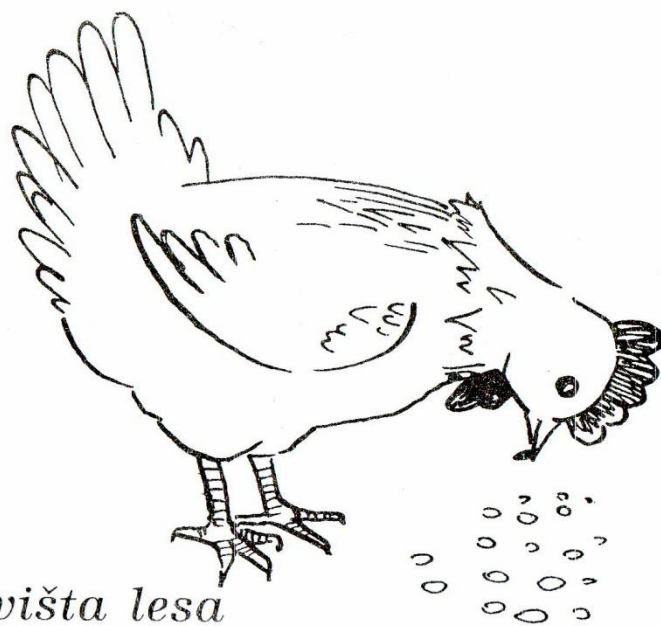
gaidys lesa

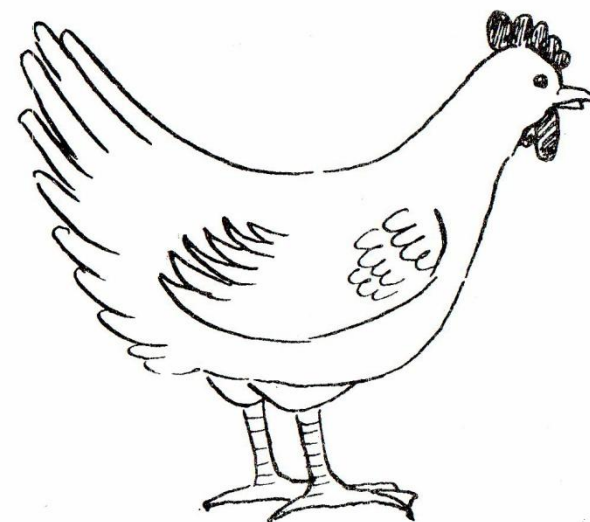
višta tupi

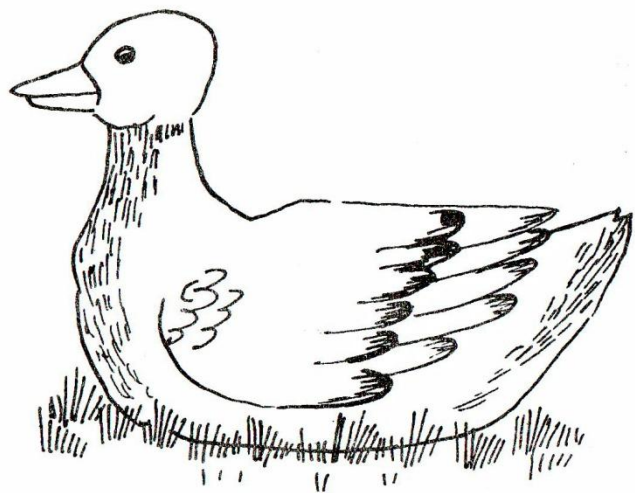
višta bėga

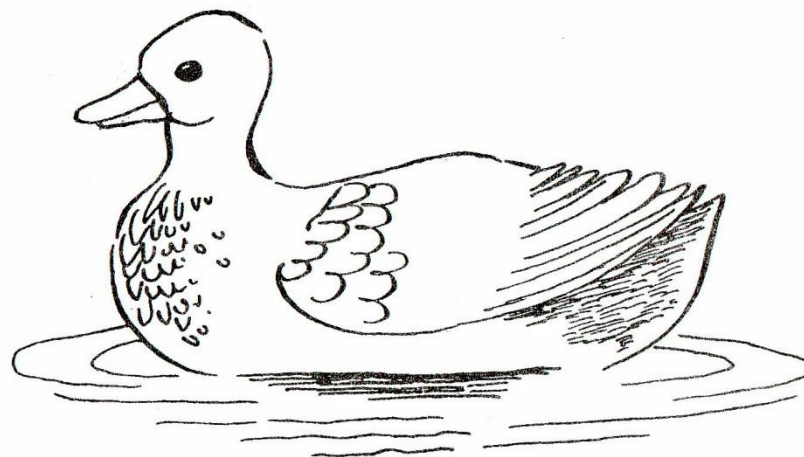
višta lesa

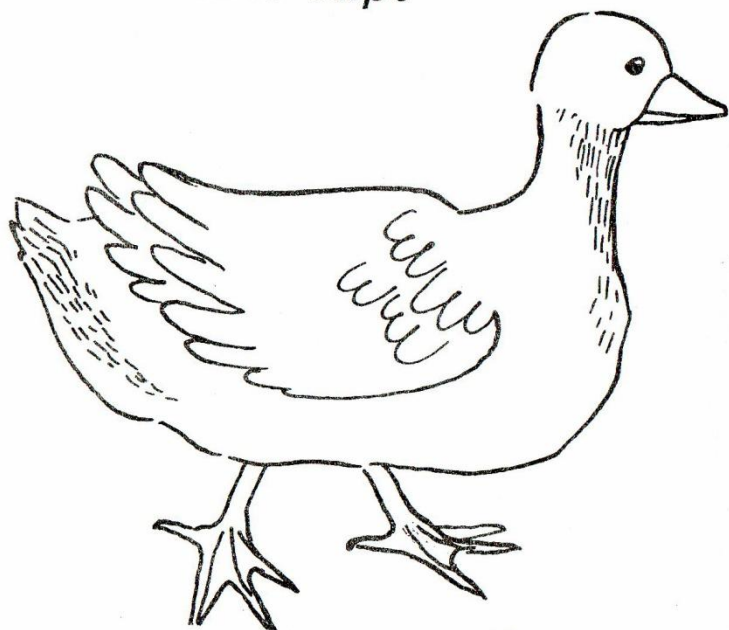
višta stovi

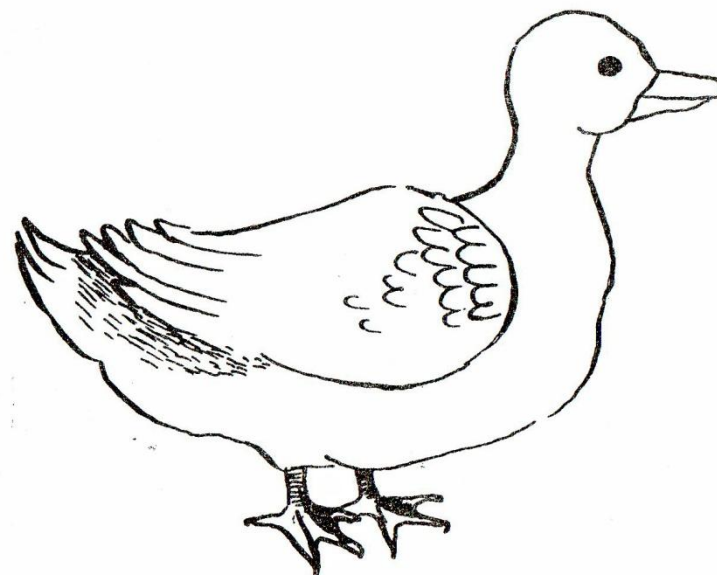
antis tupi

antis plaukia

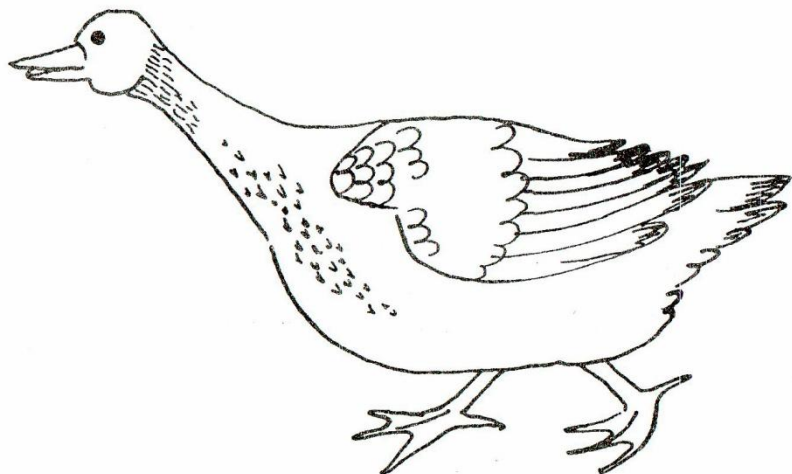

antis eina

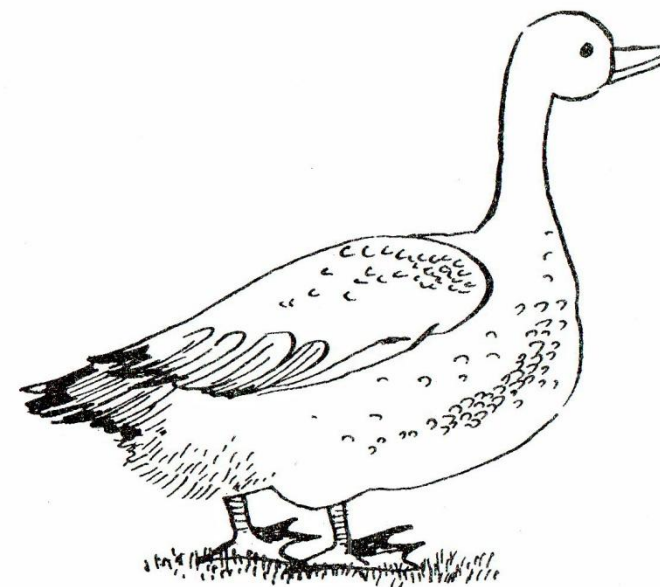

antis stovi

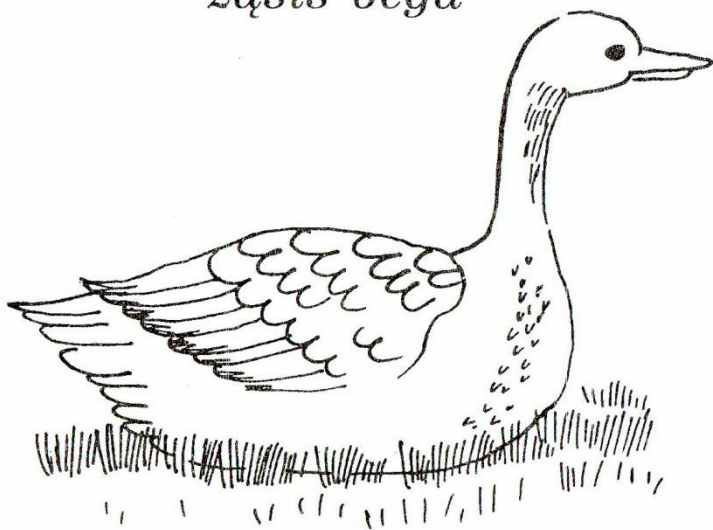

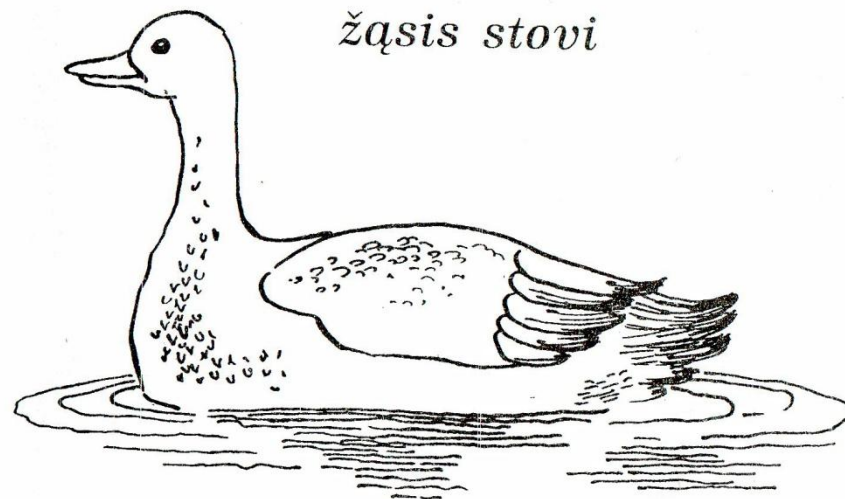
žąsis bėga

žąsis stovi

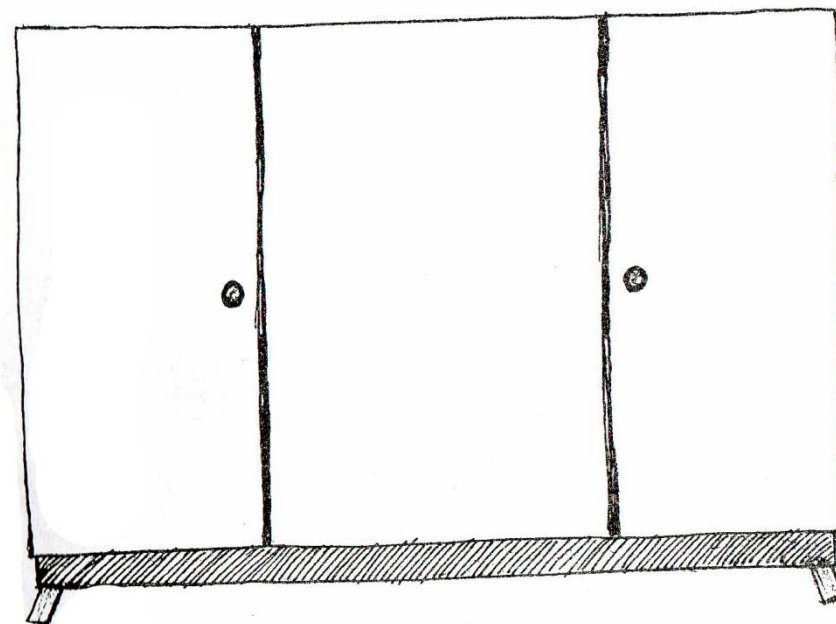
žąsis tupi

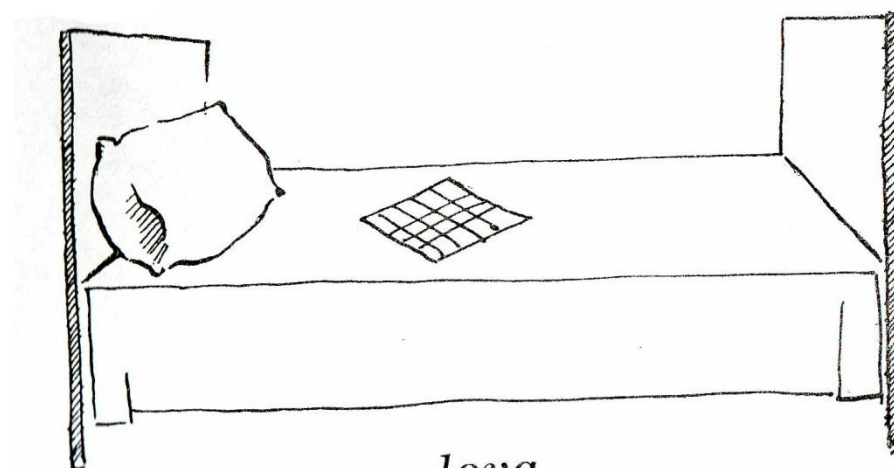
žąsis plaukia

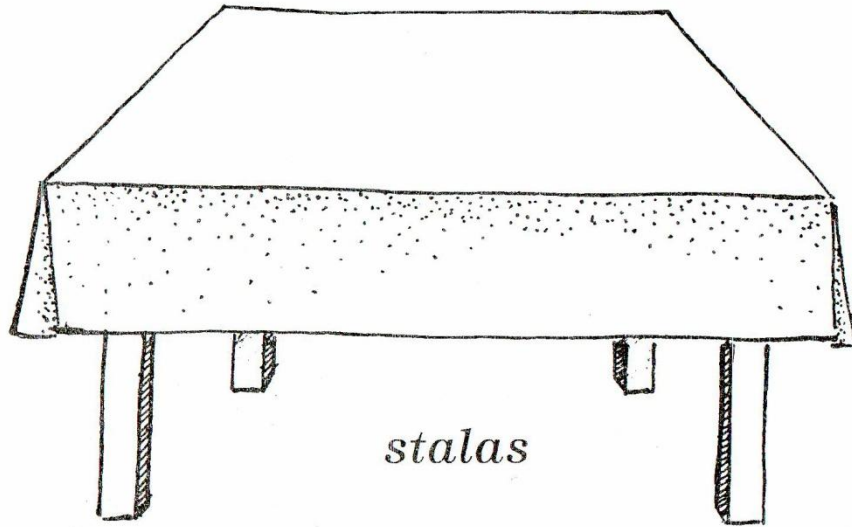
Baldai

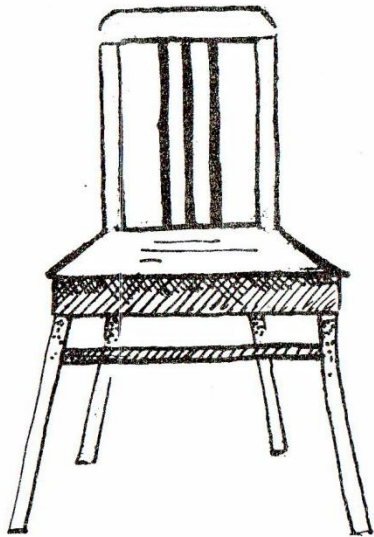
spinta

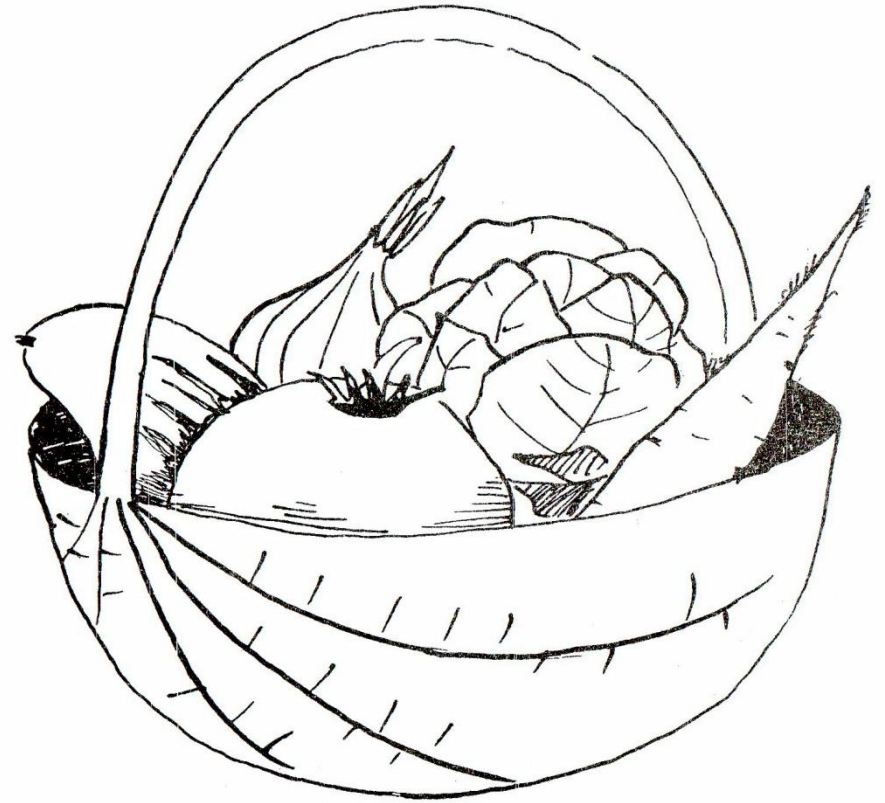
lova

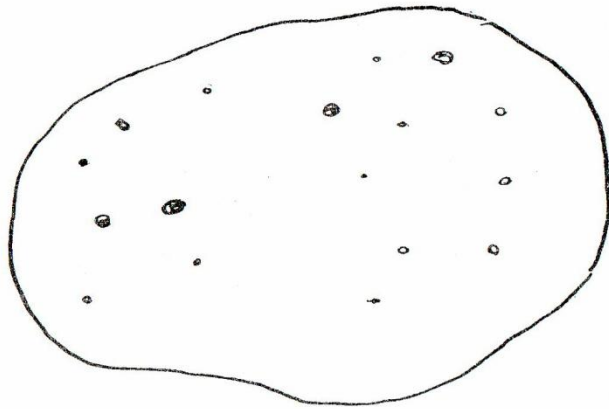
stalas

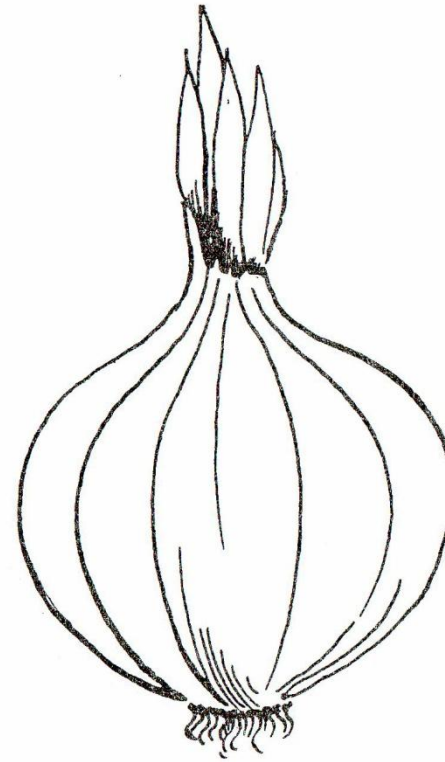
kėdė

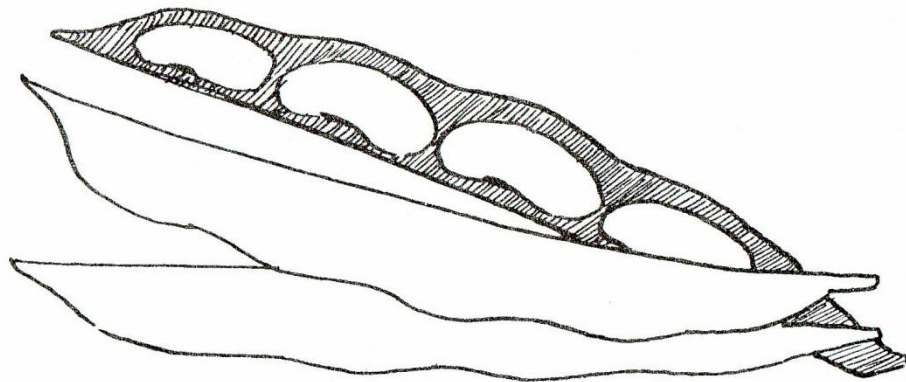
Daržovės

va bulvė

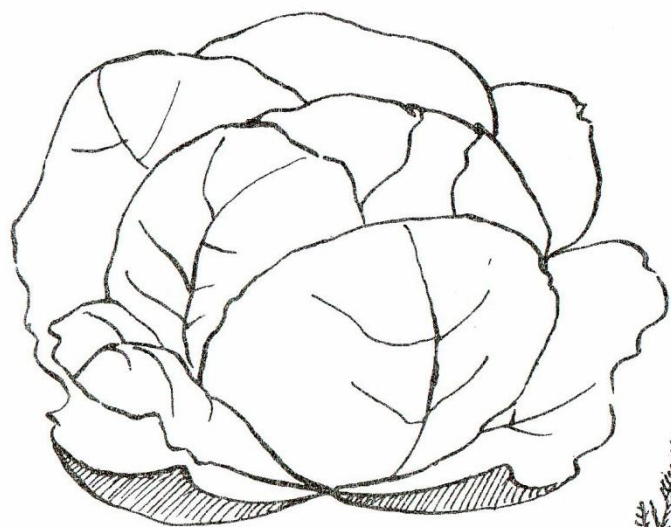
va svogūnas

va pupa

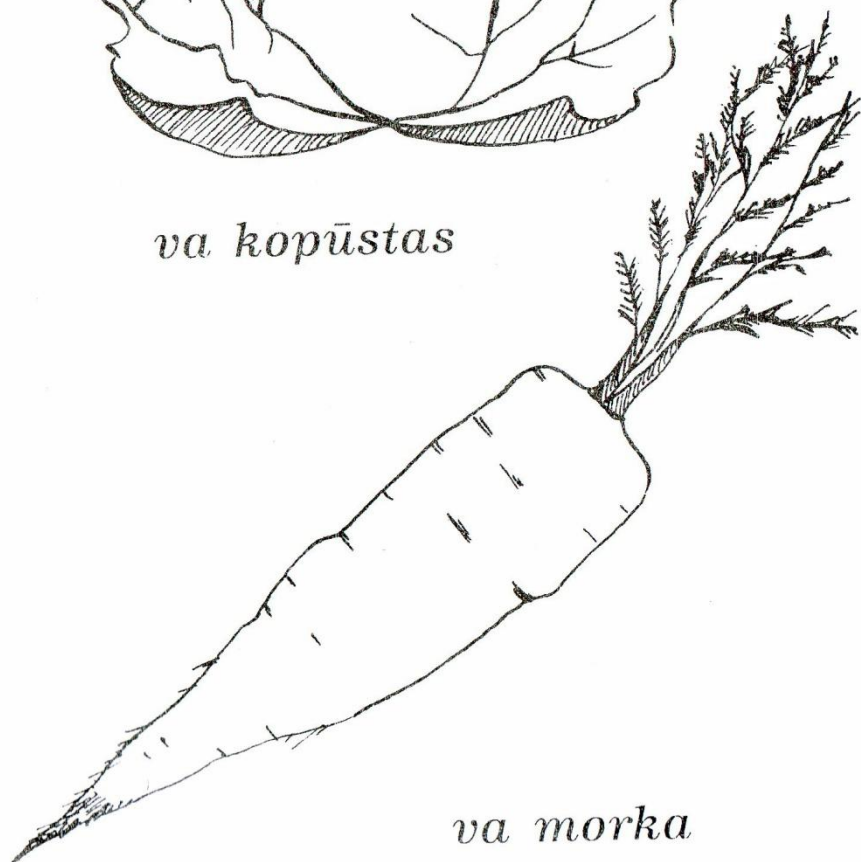
va česnakas

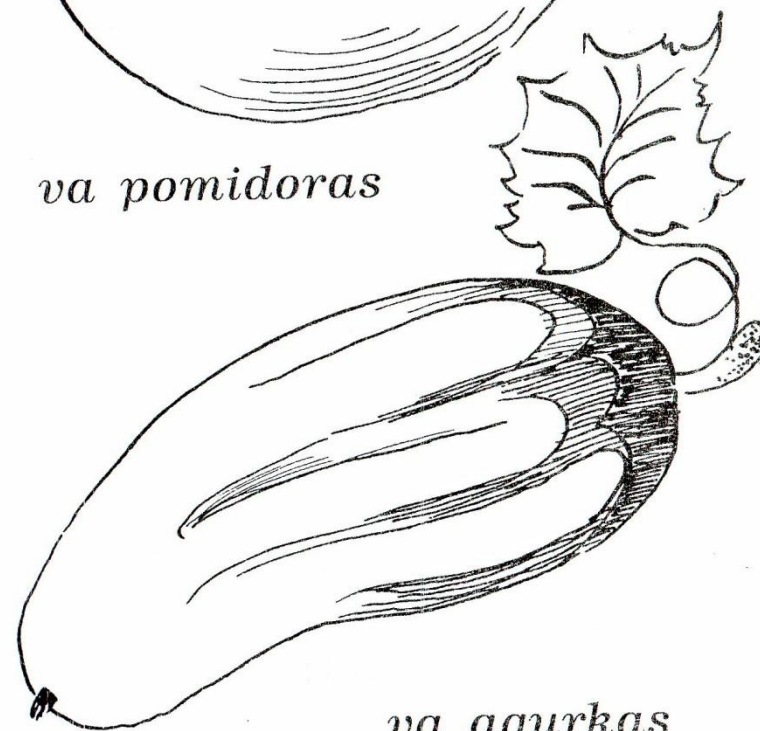
va kopūstas

va pomidoras

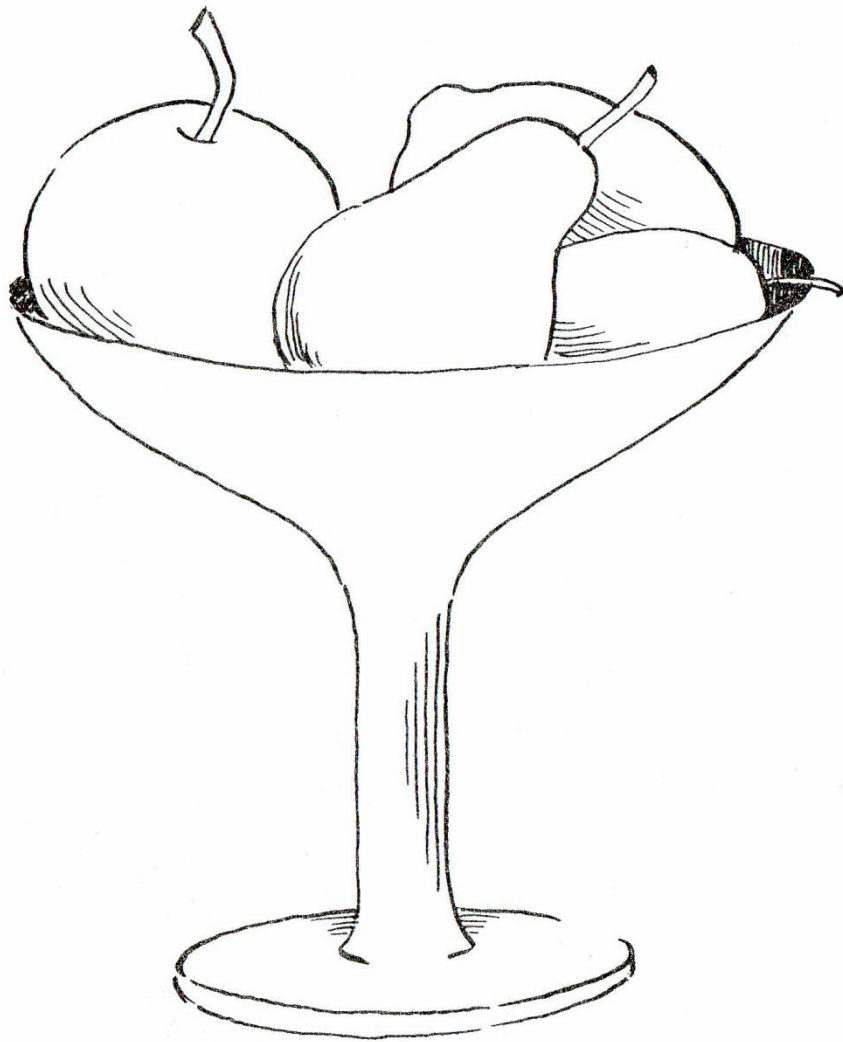

va morka

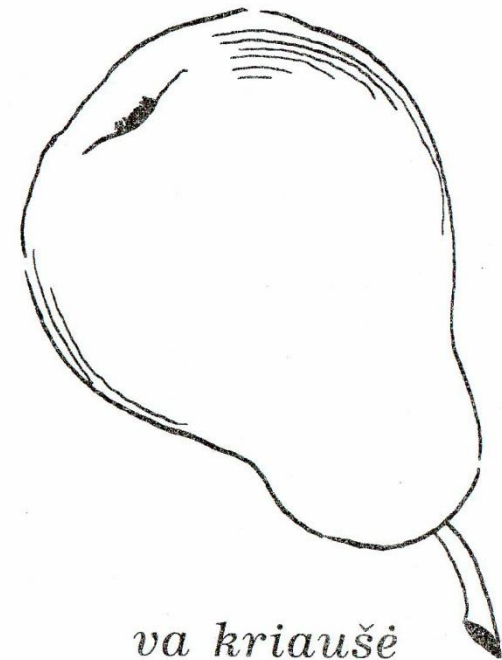

va agurkas

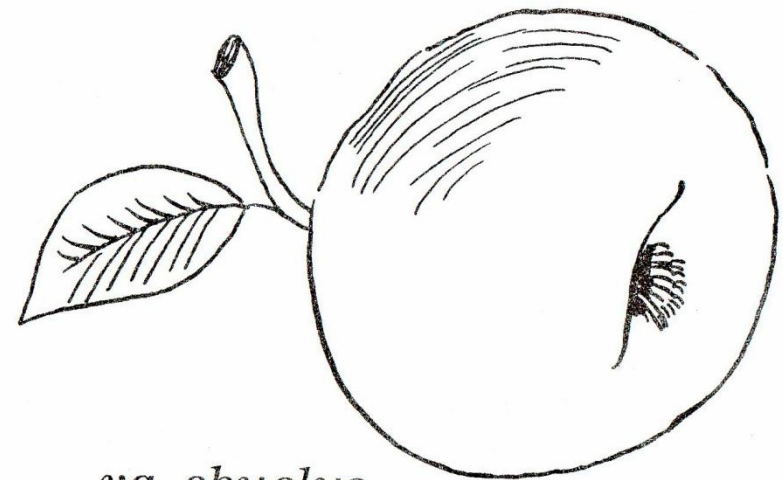

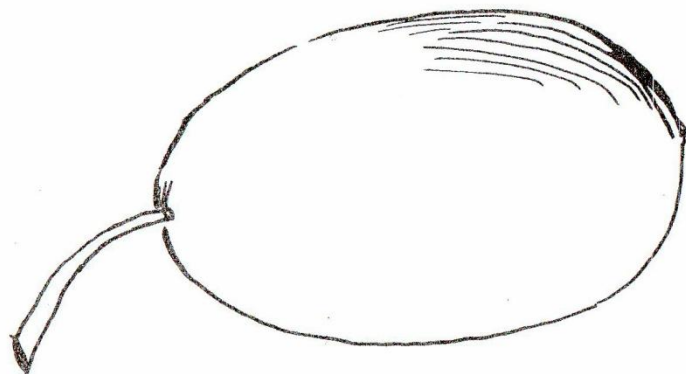
Vaisiai

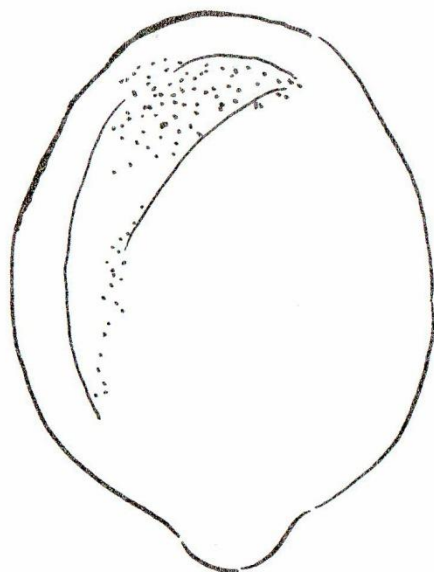
va kriaušė

va obuolys

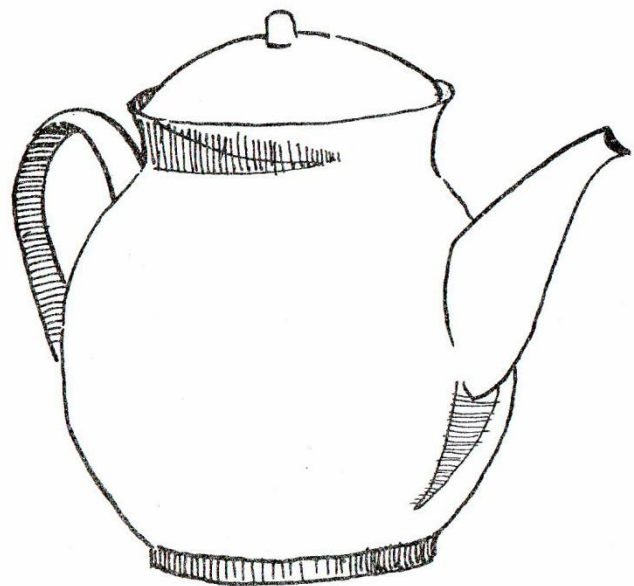

va slyva

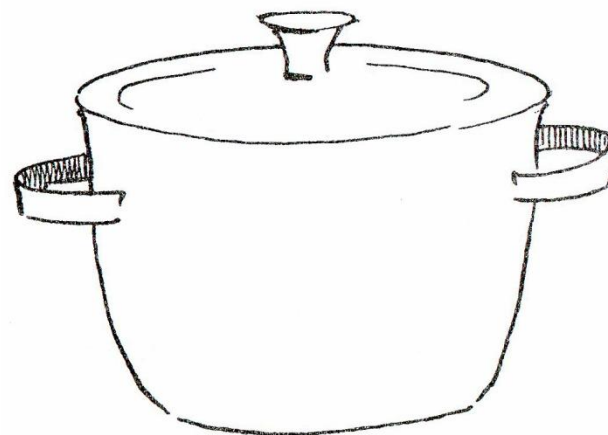

va citrina

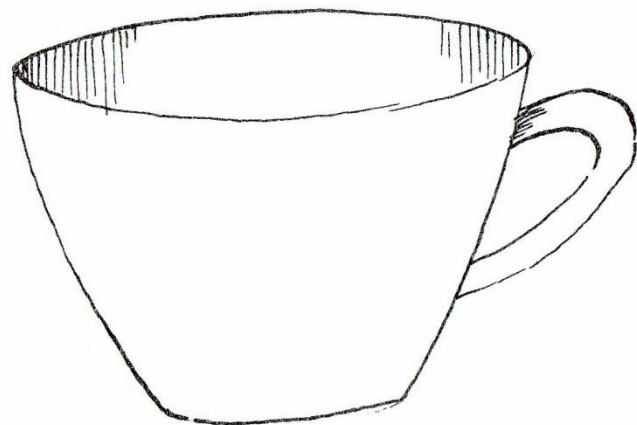
Indai

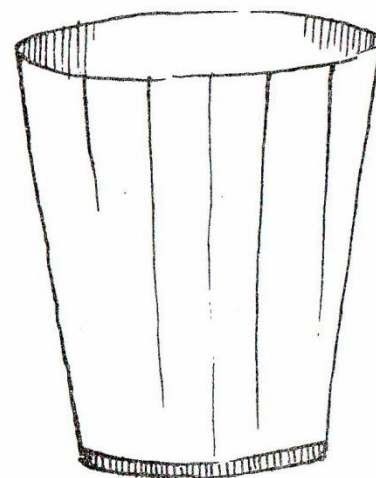
ąsotis

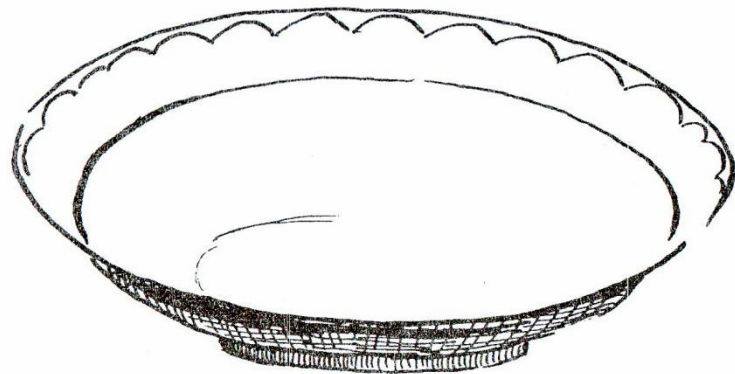
puodas

puodelis

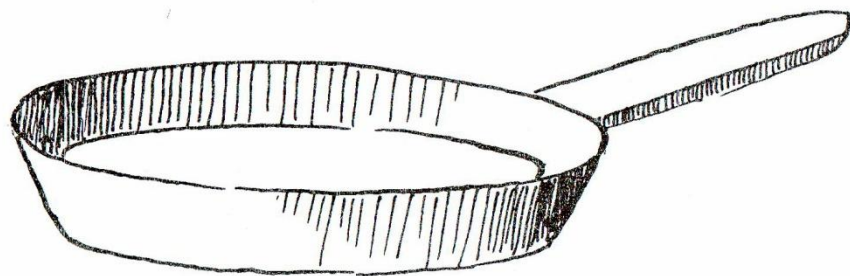

stiklinė

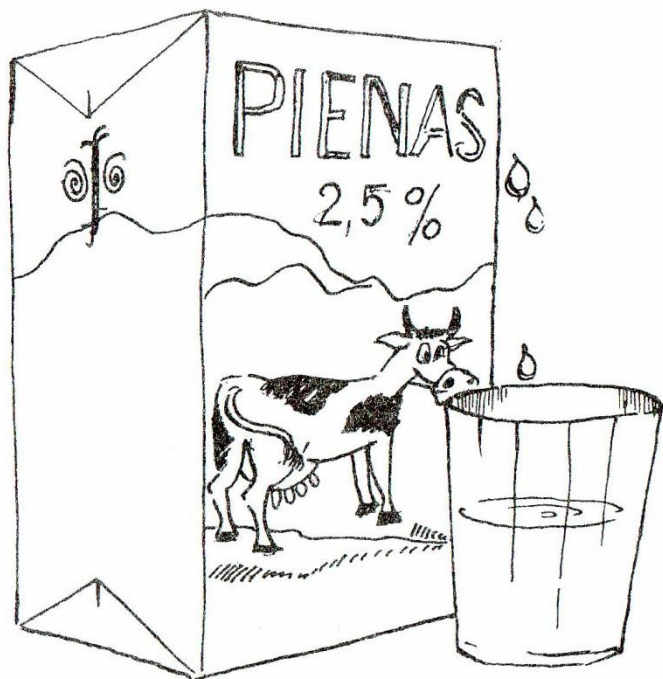
lėkštė

Maisto produktai

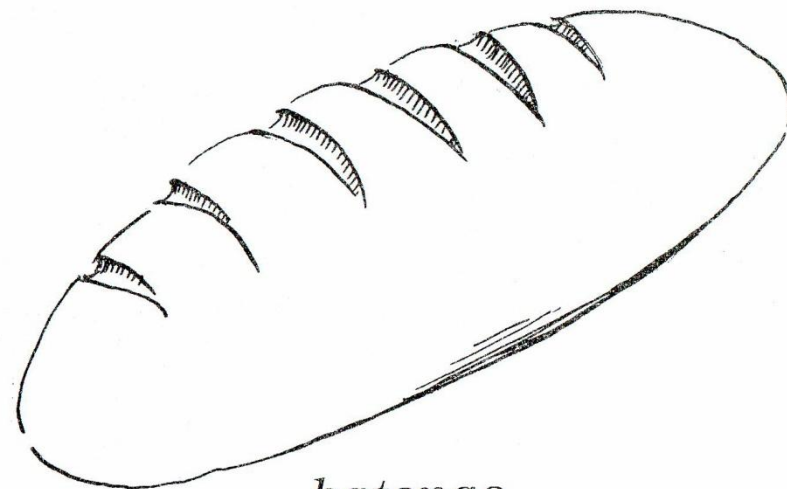

keptuvė

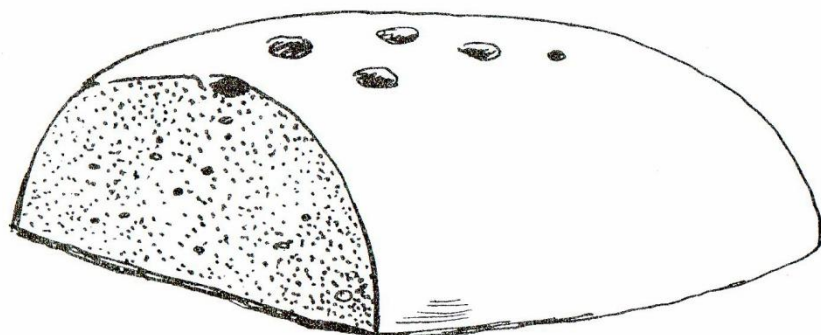

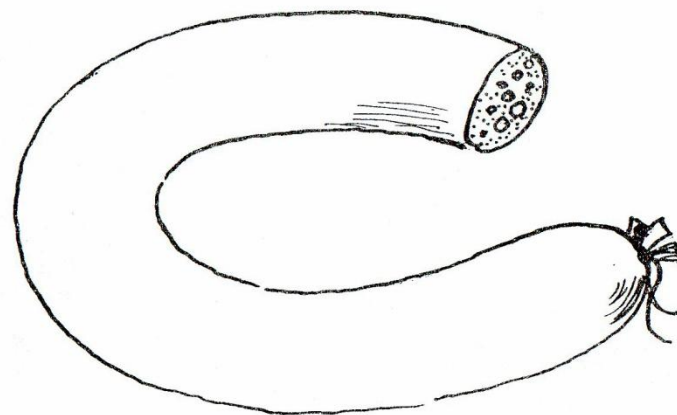
pienas

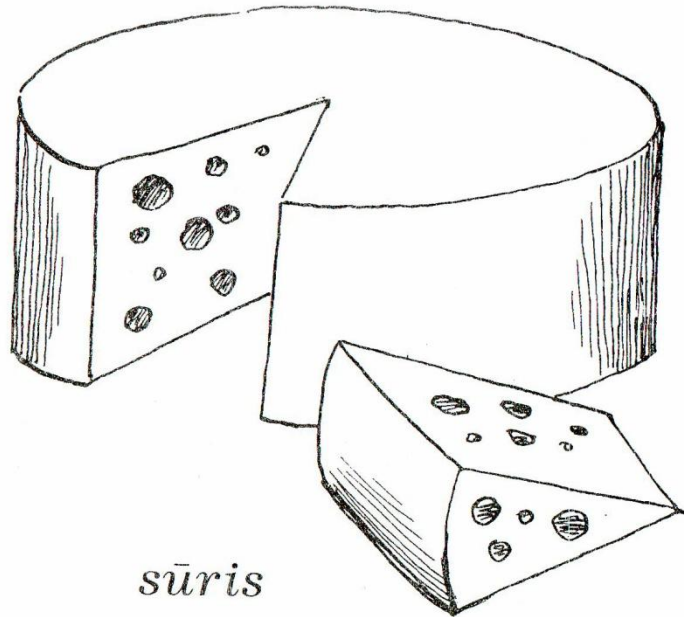
batonas

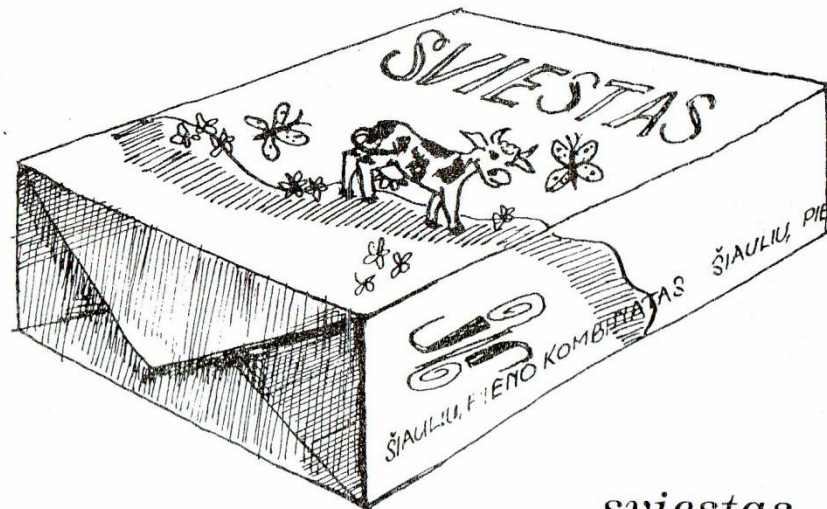
duona

dešra

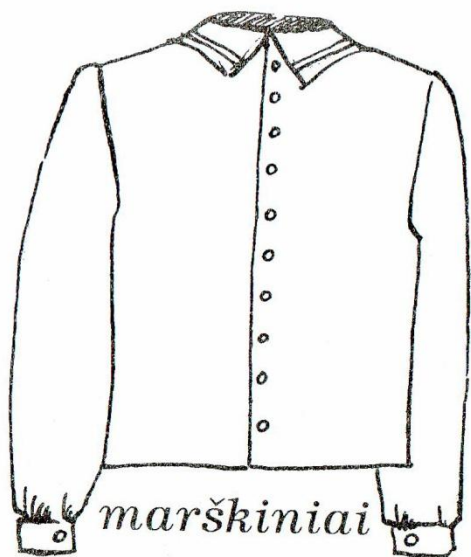

sūris

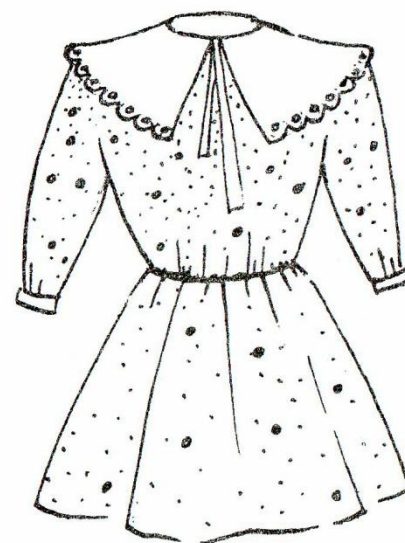

sviestas

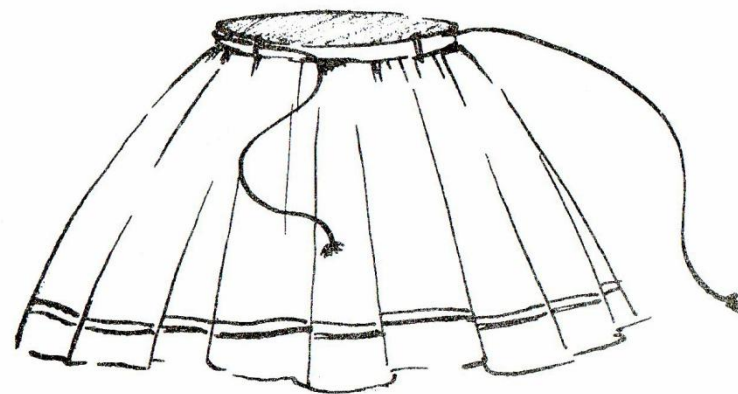
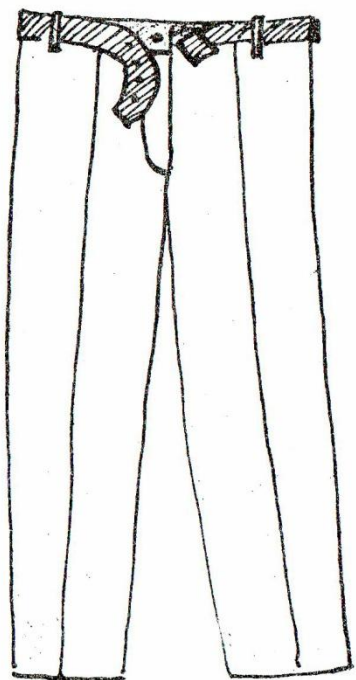
Rūbai

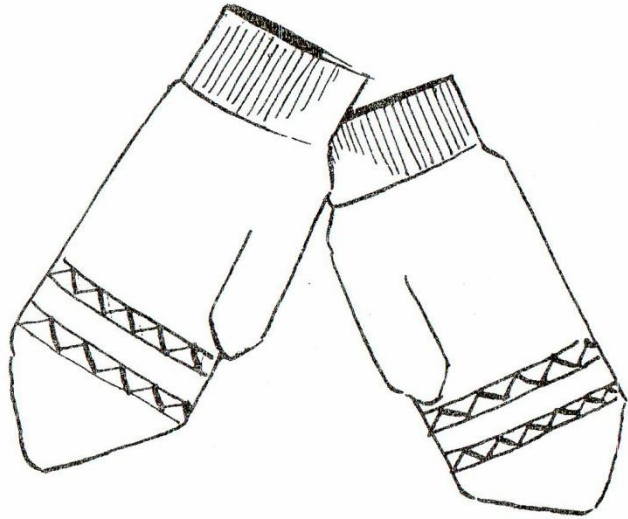
marškiniai

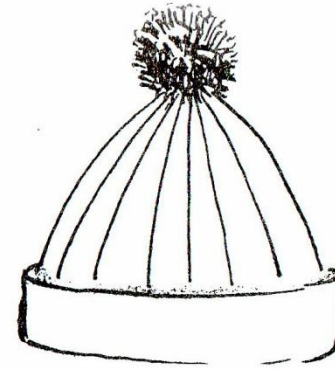
suknelė

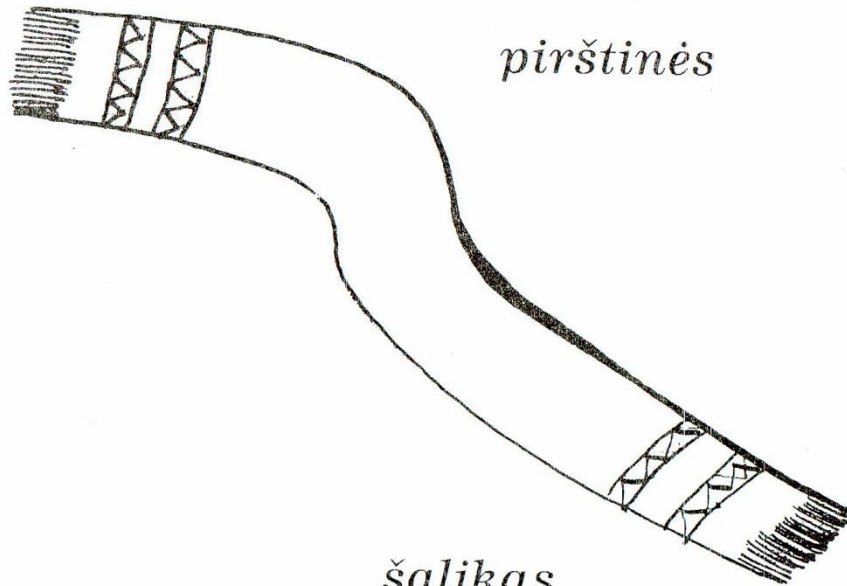
sijonas

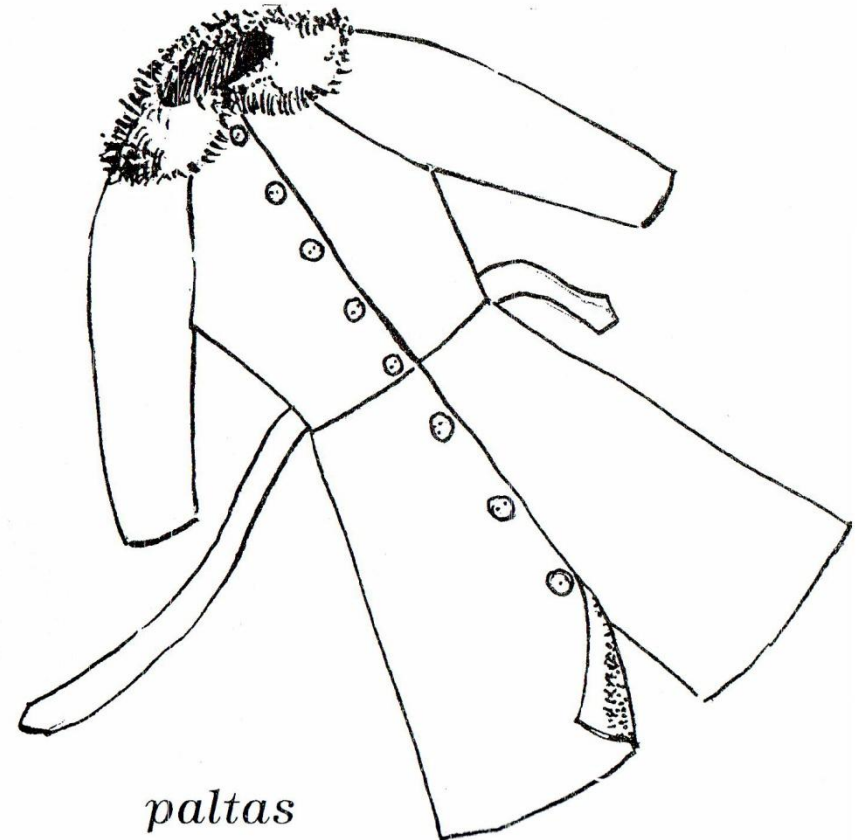
pirštinės

kepurė

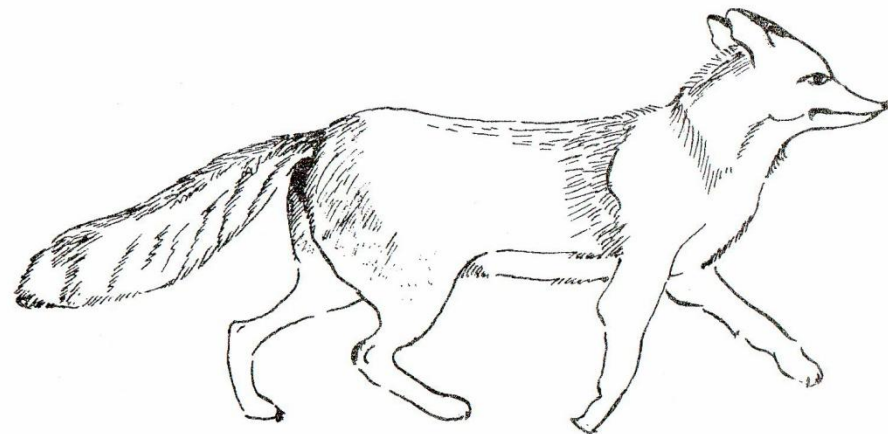
šalikas

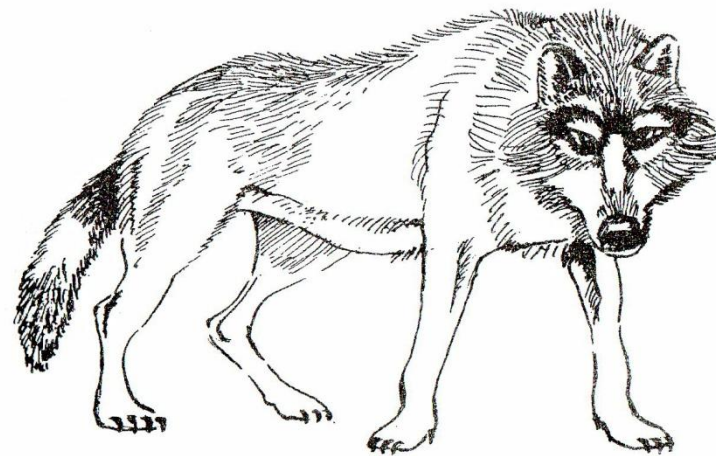
paltas

Laukiniai žvėrys

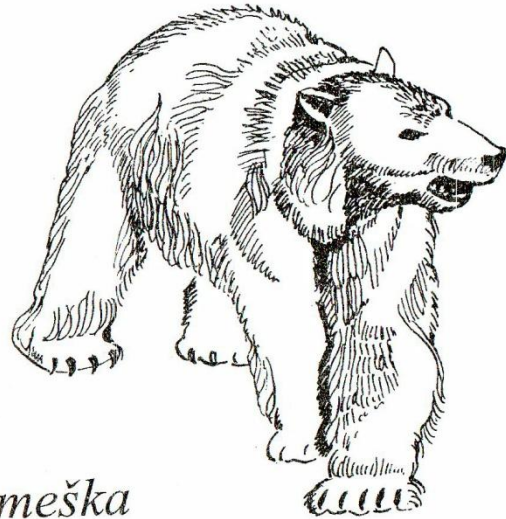
lapė

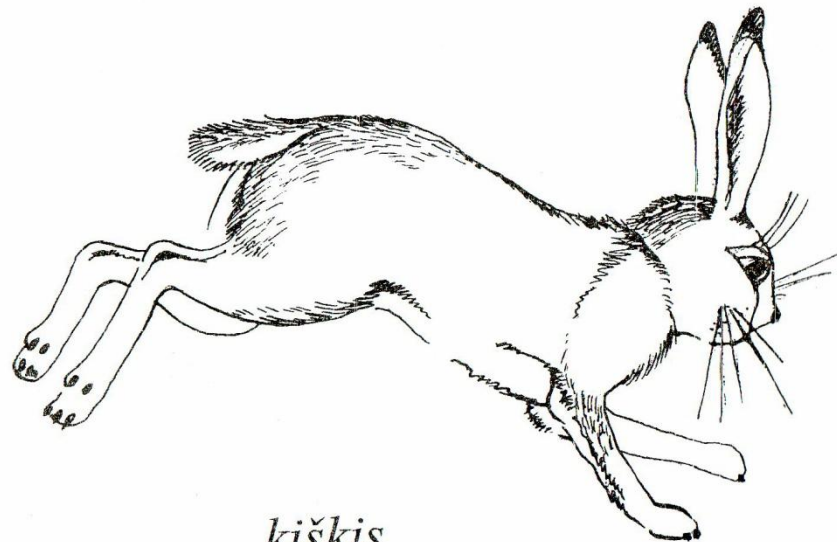
vilkas

Kai vaikas taisyklingai taria keletą žodžių, reiškiančių daiktus ir veiksmų pavadinimus, kalbama apie turimą žaislą ar paveikslėlį. Pvz.: Katė. Ta katė mano. Katė laka. Šuo. Tas šuo didelis. Šuo loja.

Pateikiami galimų tekstų pavyzdžiai.

meška

kiškis

*Lėlė Ina šoka
Lėlė Alė sėdi
Lėlė Ona guli*

Šeima.

Va mama. Va tėtė. Va mano senelis. Va mano senelė. Mama, tėtė, senelė, senelis sėdi. Visi valgo.

Čia yra lova. Čia yra kėdė. Tėtė miega. Mama sėdi. Lėlė guli. Aš myliu mamą.

Kartu su vaiku galima padainuoti lėlei lopšinę:

A - a - a - a pupą
Kas tą pupą supa
Supa tėtis ir mama
Ir sesutė mylima.

Žaislai.

Čia lėlė Alė. Čia lėlė Ona. Čia lėlė Ina, Lėlė Alė šoka. Lėlė Ona sėdi. Čia lova. Lėlė Ina guli.

Daržovės.

Čia pupa. Didelė pupa. Maža pupa. Viena pupa. Imu pupą. Mama valgo pupą.

Čia morka. Morka didelė. Morka kieta. Morka skani. (taria “kani”, “kėta”)

Vaisiai.

Va obuolys. Obuolys didelis. Duok obuolį. Obuolys nukrito.

Maisto produktai.

Čia duona. Noriu duonos. Duok duonos. Imu duoną. Nešu duoną.

Naminiai gyvuliai.

Čia karvė. Karvė ėda žolę. Karvė duoda pieno. Karvė rėkia - mū - mū - mū.

Naminiai paukščiai.

Čia višta. Višta tupi. Čia antis. Antis plaukia. Višta ir antis lesa.

Recenzavo:
logopedė ekspertė Zita Mamonienė

Birutė Spūdienė, Violeta Katiniienė

JEI VAIKAS NEKALBA

SL 1751. 1996. 11. 29. 6.5 sp.l. Tir. 300 egz. Užs. 242.
Leidykla "Naujasis lankas", Studentų g. 54, 3000 Kaunas.
Spausdino LCF spaustuvė, M. Daukšos g. 21, 3000 Kaunas.